СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.25 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.25

РІК CV ПАРСИППАНІ, Н. Дж., П'ЯТНИЦЯ, 7-го СЕРПНЯ 1998 ЧИСЛО 6 VOL. CV PARSIPPANY, N.J., FRIDAY, AUGUST 7, 1998 No.6

Міжнародний валютний фонд надасть Україні кредит

Сергій Руденко,
спеціяльно для „Свободи"

КИЇВ. — Після липневої візити до Києва, делегація Міжнародного валютного фонду, на чолі із Мохаммедом Шадман-Валаві, рекомендувала Раді директорів МВФ надати Україні трирічний кредит обсягом 2.2 блн. дол.. Від нього, без перебільшення, залежить подальша фінансова стабільність в Україні.

Активне співробітництво з Міжнародним валютним фондом Україна розпочала у 1994 році. Тоді МВФ виділив трансформаційну позику розміром 722 млн. дол. для підтримки платіжного балансу. У попередні роки (1992-1993) в українській державі панувала гіперінфляція на рівні 10,000 відсотків щороку. Фінансова допомога від Міжнародного валютного фонду певним чином загальмувала подальший крах української економіки. З 1995 року МВФ працює з Україною за програмою „Stand-bay", основним завданням якої є підтримання курсу національної валюти і фінансування дефіциту державного бюджету. Перші п'ять траншів програми склали 1 блн. 884 млн. дол. Таким чином, на сьогодні загальна сума одержаних Україною від Міжнародного валютного фонду кредитів становить 2 блн. 606 млн. дол.

Уряд України хоче домовитися з представниками МВФ про надання допомоги за програмою розширеного фінансування. Вперше її Міжнародний валютний фонд запровадив у 1974 році. Головною метою програми є підтримка економічних реформ у державах, які протягом тривалого часу забезпечували зменшення дефіциту бюджету. Нині між МВФ й Україною діє меморандум (дотепер не оприлюднений), який містить 33 головні умови, що уможливлюють відкриття програми розширеного фінансування. Серед них — реформа фінансового та банківського секторів, зменшення дефіциту бюджету, реформа податкової системи. Цим, зокрема, було й зумовлено підписання Леонідом Кучмою протягом двох місяців 28 указів економічного характеру. Окрім того, протягом 1998-2001 років український Уряд побіцяв представникам МВФ здійснити податкову, бюджетну та адміністративні реформи. При цьому Кабінет Міністрів зобов'язався до кінця нинішнього року зменшити дефіцит бюджету до 3.3 відсотків, а у 1999 році — до 2 відсотків, а у наступних роках досягти зростання ВВП на 3-5 відсотків. Попри всі сподівання, парлямент так і не спромігся схвалити зміни до діючого бюджету, які передбачають зменшення розміру дефіциту бюджету, як того вимагав Міжнародний валютний фонд. В Уряді стверджують, що секвестування відбудеться шляхом підписання Президентом відповідного указу, який вже підготував Кабінет Міністрів.

Загалом же нині невідомо, як саме надалі Уряд України співпрацюватиме з парляментом. Останній, схваливши бюджетну резолюцію на наступний рік без чітко визначених параметрів дефіциту бюджету, зобов'язав Кабінет Міністрів забезпечити у 1999 році повне фінансування усіх соціяльних програм. А це може захитати балянс видаткової та доходової частин бюджету. Тим паче, що у Верховній Раді склалася лівоцентристська партійно-фінансова біль-

(Закінчення на стор. 9)

Відбудуться навчання "Сі бриз-98"

КИЇВ. — Військово-морські навчання "Сі бриз-98" відбудуться з 25-го жовтня по 4-те листопада 1998 року, – повідомила прес-служба Міністерства Оборони України. Під час навчань буде відпрацьовано тему: "Проведення миротворчих операцій, надання гуманітарної допомоги та проведення пошуково-рятувальних заходів на території країни, яка зазнала землетрусу".

Двосторонні навчання "Сі бриз-98", які проводяться згідно з пляном українсько-американської співпраці, за тематикою відповідають духові програми "Партнерство заради миру". До участи у маневрах запрошені країни-партнери та країни-члени НАТО. На сьогодні підтвердили рішення про участь у навчаннях своїх бойових кораблів 10 країн — Болгарія, Великобританія, Грузія, Греція, Італія, Росія, Румунія, Туреччина, Франція та Україна. Заплямовано, що Україна, ЗСА, Болгарія, Румунія, Грузія та Росія будуть представлені також підрозділами морської піхоти, які створять об'єднаний батальйон загальною чисельністю до 500 військовиків.

Керівником навчань призначено першого заступника міністра оборони України, генерал-полковника Івана Біжана. Командувачем загону кораблів миротворчих сил буде представник військово-морських сил ЗСА.

Померла Ніна Строката-Караванська

Балтимор. — Тут, у місцевій кардіологічній лікарні, померла в неділю, 2-го серпня, о год. 6:45 вечора відома активістка українського правозахисного руху Ніна Строката-Караванська.

Н. Строката народилася 31-го січня 1926 року в Одесі. Здобувши професію мікробіолога, працювала в Одеському Медичному Інституті.

В 1961 році Н. Строката одружилася зі Святославом Караванським, який незадовго перед тим повернувся з тривалого ув'язнення.

У листопаді 1965 року Караванського заарештували вдруге, і відтоді стало відомим ім'я його дружини, Ніни Строкатої.

Зазнавши ряду позасудових репресій, Ніна Строката була також арештована в грудні 1971 року і засуджена до чотирьох років ув'язнення в таборі суворого режиму.

Після закінчення терміну Н. Строкатій не дозволили повернутися в Україну, і вона оселилася в Росії, у містечку Таруса, де жила аж до виїзду на Захід у 1979 році, разом з чоловіком С. Караванським.

Член-засновник Української Гельсінкської Групи, Ніна Строката й на Заході продовжувала правозахисну діяльність, виступаючи на різних міжнародних форумах.

Св. п. Н. Строката-Караванська

Парастас за спокій душі св. п. Ніни відбудеться в четвер 6-го серпня о год. 7:30 вечора в похоронному заведенні Lilly Zeiller, 1901 Eastern Ave, Baltimore.

У п'ятницю, 7-го серпня, в Українській Православній Церкві св. Михаїла 2019 Cough St о год. 7-ій вечора відбудеться Панахида, а похорон призначено на суботу, 8-го серпня, на 12 год. полудня на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Найближчі дорадники Клінтона мусять свідчити

ВАШІНҐТОН. — У вівторок, 4-го серпня, головний суддя Верховного суду Вілліям Ренквіст відкинув прохання Білого Дому, звільнити президентських адвокатів від свідчень перед лавою присяжних. Це дозволяє прокураторам, які розслідують стосунки президента Билла Клінтона з Монікою Левінською, допитувати одного з членів найближчого кола дорадників Президента.

Шестимісячне слідство згаданої справи незалежним прокуратором Кеннетом Старром, якого плутанина з усіми його досі не вияснеными припущеннями раптом почала набирати форми, бо М. Левінська передала прокураторам нові фізичні докази. Серед них — знімка Президента з окремою для неї присвятою, гранатова суконка і, згідно з її твердженнями, записані на стрічку телефонічні сповіщення Б. Клінтона до неї.

В заміну за її свідчення перед лавою присяжних М. Левінська, колишня практикантка у Білому Домі, отримала обіцянку, що буде звільнена від судового переслідування за будь-які переступлення, про котрі вона буде зізнавати, але тільки тоді, коли

(Закінчення на стор. 22)

У ЦЬОМУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ:

В УКРАЇНІ

А.Пономаренко зустрівся з журналістами

КИЇВ. — Не зважаючи на те, хто переможе на парляментських виборах у Німеччині, чи блок ХДС/ХСС чи опозиційні соціял-демократи, становище Німеччини стосовно України суттєвих змін не зазнає", — зазначив амбасадор України у Федеративній Республіці Німеччини Анатолій Пономаренко під час зустрічі із журналістами у МЗС. Вибори у Бундестаг відбудуться 27-го вересня цього року. Оскільки Німеччина вперше після Другої світової війни у наступному році головуватиме одночасно в ЕС, ЗЕС та у "Великій сімці", журналісти поцікавились, чи сприятиме вона входженню України у ЕС. Амбасадор відповів, що "німецька сторона в принципі підтримує бажання України набути асоційоване членство, за умови пристосування її економічного господарства до нормативів ЕС". Журналістів також цікавило питання створення европейського транспортового літака на базі Ан-70, у вирішенні якого Німеччина взяла на себе головну ролю. Тепер під Мюнхеном працює експертна група, у склад якої входять українські, російські та німецькі спеціялісти, по 20 представників від кожної країни. За словами Анатолія Пономаренка, Україна має великі шанси виграти тендер, який відбудеться, якщо "спеціялістам вдасться підвести технічні показники під европейські стандарти", тим більше, що міністер оборони Німеччини є прихильником цього проєкту.

Аварія на нафтопроводі

САМБІР, Львівщина (УНІАР-ІМА-прес). — У трубопроводі маґістралі "Прикарпаттранснафтопродукт", що проходить біля села Задністряни, виявлено витікання нафти. За повідомленням місцевого штабу цивільної оборони, аварію спричинило механічне пошкодження нафтомаґістралі. Велика кількість дизельного палива потрапила до меліоративної системи. Аварійні загони, що прибули на місце пригоди, полагодили трубопровід і розпочали працю для усунення наслідків аварії.

Польські правила для українців

ЛЬВІВ (УНІАР-ІМА-прес). — З 18-го серпня ц.р. запроваджуються нові правила в'їзду громадян України на територію Польщі, - повідомив генеральний консул Польщі у Львові Петро Коновроцький. Тепер повнолітні українці, перебування яких за кордоном триватиме понад три доби, зобов'язані мати на щоденні витрати по 100 злотих, а діти віком до 16 років - по 50. Мінімальна загальна сума для обох категорій складає 500 і 300 польських грошових знаків відповідно (менше 3-ох днів - 300 і 150). Тариф, який встановлено для організованих груп, передбачає 20 злотих на людину щодобово (загальний мінімум - 100). Крім того, не виключено, що вартість візи зменшиться із 64 долярів до 50-ти.

Уряд віддаватиме борги

КИЇВ. — 132 блн. гривень заборгувала держава громадянам України, які втратили свої заощадження в установах Ощадбанку і Укрдержстраху. З них 2 блн. грн. плянується повернути населенню, відповідно до нового указу Президента України "Про додаткові заходи щодо компенсації громадянам втрат від знецінення грошових заощаджень в установах Ощадного банку України і Укрдержстраху". Про це повідомив під час прес-конференції в Уряді міністер промислової політики Василь Гуреєв. Ці гроші будуть перераховані до бюджету завдяки тому, що неотримані громадянами компенсаційні сертифікати, які припинено видавати 1-го липня цього року, використовуватимуться для "придбання акцій відкритих акціонерних товариств, які утворені у процесі приватизації, з наступним продажем акцій ВАТ". Таким чином, пояснив міністер, ця схема забезпечить фінансування найперспективніших підприємств, продукція яких є конкурентноздатною, і дозволить "припинити закупівлю на авкціонах об'єктів приватизації за безцінь". Адже, хоча за номіналом компенсаційний сертифікат коштує 10 грн., довіра до них падає, і фактично його ціна на сьогодні знизилась до 1 грн. Серед прикладів конкурентноспроможної продукції, виробництво якої фінансуватиметься за зазначеною схемою, наводилися літак АН-70, комбайн херсонського виробництва S-32. За словами В. Гуреєва, головною метою указу є частинна компенсація втрат: "Запропонована схема дає можливість конкретній людині отримати 10 гривень, тобто різницю між ринковою і номінальною вартістю компенсаційного сертифікату". Початок виконання згаданого проєкту плянується з серединою серпня цього року.

Крим далі приваблює росіян

СИМФЕРОПІЛЬ (УНІАР-КІА). — Крим як місце відпочинку залишається бажаним і доступним для росіян. Таку думку висловив голова законодавчих зборів Санкт-Петербурзької области Віталій Клімов під час зустрічі очолюваної ним делеґації з головою уряду Криму Сергієм Куніциним. За його словами, у росіян вже немає широкого захоплення модними західніми курортами, і після деяких років відносного забуття знову ожив інтерес до Кримського півострова. Крим серед перших отримав запрошення взяти участь у престижевій петербурзькій виставці "Інвестекс - 98". На думку гостей, головною перешкодою зближення Криму і Росії стала надмірна вартість транспортових перевезень. Північно-західня асоціяція Російської Федерації, визнаним провідником якої є місто Петербург і область, готова ініціювати механізм зниження вартости перевезень на напрямі Крим — европейська північ Росії.

Мандри фальшивих долярів

ХАРКІВ. — 39,000 фальшивих долярів було знайдено в одному з вагонів поїзда "Дніпропетровське-Москва" на залізничній станції Козача Лопань, що на Харківщині. Оскільки господаря грошей виявити не вдалося, вони були передані в експертно-криміналістичне управління Міністерства Внутрішніх Справ України по Харківській області, співробітники якого тільки за допомогою високочутливої техніки змогли встановити підробку. За фактом виявлення фальшивої валюти порушено кримінальну справу.

Присвоєно сан архиєпископа

ЛЬВІВ (УНІАР-ІМА-прес). — Єпископ Львівський і Дрогобицький Авґустин (Адам Маркевич) отримав благословенну грамоту про присвоєння йому сану архиєпископа Української Православної Церкви Московського Патріярхату — за утвердження православ'я на Західній Україні. Львівська архиєпархія УПЦ МП на сьогодні нараховує майже 50 парафій та має 35 храмів.

Українські митники захистили росіян

УЖГОРОД (УНІАР-ІМА-прес). — На митному посту "Тиса", що на Закарпатті, українські митники затримали три вантажівки з причепами, які везли у Росію транзитом через Україну 65,000 пляшок мінеральної води. Під час перевірки було виявлено, що цей вантаж є небезпечний для життя людини. Мінеральна вода виявилася підробленою і непридатною до вживання.

Для оздоровлення жертв Чорнобиля

УЖГОРОД (УНІАР-ІМА-прес). — Генеральний консул Мадярщини в Ужгороді Янош Неймет зустрівся з керівництвом Закарпатської области і представниками реґіональної організації "Спілка чорнобильців України". Учасники зустрічі обговорили можливість створення спільного українсько-мадярського підприємства, основним завданням якого буде будівництво на Середньому Верецькому перевалі, що в Карпатах, оздоровчого центру для жертв чорнобильської катастрофи. Мадярський дипломат пообіцяв свою підтримку у вирішенні проблем з отриманням інвестицій, потрібних для здійснення цього проекту.

Степан Хмара побував у катастрофі

КИЇВ. — Голова УКРП, колишній народний депутат України Степан Хмара потрапив в автокатастрофу 31-го липня поблизу моста "Метро", що у Києві. Він отримав легкі тілесні пошкодження, і за допомогою до лікарів не звертався.Того ж дня С. Хмара був зареєстрований кандидатом у народні депутати від 97-ої округи, де у вересні ц. р. мають відбутися повторні вибори до Верховної Ради України.

Зупинився чорнобильський реактор

КИЇВ. — 2-го серпня, після того, як система безпеки виявила неполадки в трансформаторі, перестав працювати єдиний діючий реактор на Чорнобильській АЕС. Згідно з представниками державної компанії Енергоатом, витікання радіяції не було. Інженер станції Олександер Єльчищев сказав, що АЕС вживає заходів щодо ремонту реактора. Причиною зупинки могло бути коротке замикання або помилкова діягноза системи безпеки. За словами О. Єльчищева, станція, яка зазнала від 1986 року цілий ряд малих неполадок, має знову запрацювати 7-го серпня. Нещодавно ЧАЕС відвідував віце-президент ЗСА Ал Ґор, який наголошував на потребі якнайскорішої реконструкції саркофагу над четвертим енерґоблоком.

Терористи підірвали джип

ЛУЦЬК (УНІАР-ІМА-прес). — В Луцьку на проспекті Грушевського біля клюбу "Версаль", на відстані в 100 метрів від обласного Управління служби безпеки України, було підірвано джип "Тойота". В результаті терористичного акту отримали поранення та були госпіталізовані 33-річний власник авта і його 26-річний пасажир. За цим фактом порушено кримінальну справу.

У Криму будують ґазопровід

КРИМ. — Тут розпочинається будівництво ґазопроводу "Джанкой-Феодосія-Керч", який дасть можливість забезпечити природнім ґазом мешканців Східнього Криму. З'єднання першого стику труб відбулося 2-го серпня поблизу Джанкою. В урочистій церемонії взяли участь керівники уряду кримської автономної республіки.

Бюджетові кошти - на соціяльні виплати

КИЇВ. — Погашення заборгованостей із заробітної платні та пенсій, налагодження реґулярних соціяльних виплат - таке завдання поставив прем'єр-міністер України Валерій Пустовойтенко перед керівниками міністерств і відомств на черговій нараді, яка відбулася 3-го серпня у Києві. Під час наради зазначалося, що понад 90 відсотків недобору до Пенсійного фонду зумовлені тим, що зарплата видається не грішми, з яких мають робитись необхідні відрахування, а готовими виробами: продукцію збувається в обхід бюджету через різні комерційні структури. Також у своєму виступі на нараді В. Пустовойтенко наголосив на необхідності обов'язкового виконання в реґіонах указу Президента України "Про спрямування 75 відсотків бюджетних коштів на соціяльні виплати".

Виправлення помилки

У „Свободі" з 31-го липня пропущено прізвище автора допису про Табір Пташат на Союзівці. Автором є Анна Максимович. —Ред.

АМЕРИКА І СВІТ

Виборчі непорозуміння в Камбоджі

ПНОМ ПЕНГ, Камбоджа. — У неділю, 26-го липня, в Камбоджі відбулися, перші за минулих п'ять років, вибори, в яких теперішній лідер Гун Сен стверджує свою перемогу, а його два головні суперники, принц Нородом Ранарідг і Сем Рейнзі, це заперечують та закидають йому шахрайство і погрожують бльокувати формування нового уряду. Хоч партія Гун Сена голосить свою перемогу, все ж він не здобув потрібних двох третин місць, щоб могти формувати новий уряд без підтримки принца Нородома Ранарідга.

Поліпшується стан здоров'я в ЗСА

ВАШІНҐТОН. — Найсучасніший звіт стану здоров'я громадян ЗСА, виготовлений Крайовим центром статистик здоров'я та опублікований Департаментом здоров'я і громадського обслуговування, стверджує, що в загальному в країні ця ділянка покращала. Смертність немовлят зменшилась до 7.3 випадків на 1,000 народжень у 1996 році, а середня тривалість життя піднеслась до 76.1 року. У цьому ж звіті також зазначується, що менш заможні та менш освічені люди дальше вмирають швидше і частіше терплять від будь-яких здоровельних проблем. Бідні та малоосвічені американці частіше родять недоживлених немовлят і не допильновують щеплень, конечних для здоров'я дітей. Крім того, ця група нараховує більше курців і тих, які не оминають можливого сприяння серцевим приступам, ракові легень і цукриці. Іншими словами, у звіті підкреслюється, що від народження до смерти гроші є важливим засобом для кращого здоров'я.

ЗСА скасовує свої санкції

ВАШІНҐТОН. — Білий Дім і Конґрес прийшли до висновку, що у багатьох випадках санкції не є ефективним засобом закордонної політики. Останнім часом ЗСА уневажнили свої санкції проти країн Азії, щоб вони свобідно могли купувати американське збіжжя; проти Куби, щоб оминути судові процеси з Канадою та европейськими країнами; проти Китаю — з уваги на те, щоб дати можливість американській торгівлі конкурувати на тому необмеженому ринку. Урядове та конґресове керівництво намагається оминати всякі санкції через нарікання сільсько-господарських і комерційних угрупувань, включно з Палатою торгівлі і впливовою коаліцією 676 компаній „ЮСА Енґейдж". Керівники торгівлі твердять, що в існуючій висококонкуренційній світовій економіці, реґульованою тепер Міжнародною організацією торгівлі, економічні санкції не є ефективними у переконуванні більшости країн змінити свою поведінку, а навпаки — діють протилежно, бо шкодять американській торгівлі.

М. Левінську звільнено від судового переслідування

ВАШІНҐТОН. — Адвокати, обізнані зі справою Моніки Левінської, кажуть, що вона дістала запевнення бути звільненою від федерального судового переслідування, в заміну за згоду свідчити, що вона і президент Билл Клінтон домовилися заперечувати існування їхніх надто інтимних стосунків. Попередньо вони обидвоє, Б. Клінтон і М. Левінська, під присягою зізнавали, що між ними не було жодних інтимних взаємин. Тепер ця 25-річна колишня практикантка у Білому Домі каже, що говорила неправду, коли зізнавала у судовому процесі Поли Корбин Джовнс у справі непристойної поведінки Б. Клінтона. Згідно з домовленням про звільнення її від судового переслідування, М. Левінська погодилась свідчити, що вона і Президент домовились заперечувати існування будь-яких інтимних стосунків між ними. Крім того, вона посвідчить, що Президент заохочував її казати, що часті відвідини нею Білого Дому, коли вона там вже не працювала, були спричинені зустрічами з Бетті Кюррі, його приватною секретаркою, а не з ним.

Україна сприяє татарам у поверненні до Криму

КИЇВ. — Пресове агентство Асошіейтед Пресс повідомило, що Україна призначила 1 млн. гривень (475,000 дол.) для переселення кримських татар, яких насильно вивезено з Криму на наказ Сталіна, під час Другої світової війни. Гроші будуть ужиті для поліпшення достави ґазу і води до татарських селещ біля Семфірополя. Крім того, татари отримають будівельного матеріялу та обладнання вартістю 7 млн. гривень. Минулого місяця в Києві на спонзорованій Організацією Об'єднаних Націй конференції 26-ох країн-донорів, додатково обіцяли 5 млн. дол. для основних будівель, створення нових місць праці та культурних потреб поворотців.

Кастро відвідав Ґренаду

ПОЙНТ САЛІНЕС, Ґренада. — У понеділок, 2-го серпня, майже 15 років після того, як десантні загони американського війська видворили кубинський військово - робітничий батальйон, що будував летовище, до Ґранади з офіційними відвідинами завітав кубинський президент Фідель Кастро. З почестями військового 21 гарматного салюту вітали ґренадці свого гостя, а він запевняв про свої наміри тісніших спілкувань з Ґренадою. Крім того, кубинський президент офіційно відслонив меморіяльну дошку, на котрій Ґренада викарбувала слова подяки Кубі за допомогу в побудові летовища, котре сильно причинилося до розвитку туризму цього невеликого карібського острова.

О. Ткаченко зустрівся з дипломатами

КИЇВ. — Голова Верховної Ради України Олександер Ткаченко зустрівся з керівниками дипломатичних представництв зарубіжних держав, що акредитовані в Україні. У зустрічі взяли участь відповідальні представники парляменту та Міністерства Закордонних Справ України.

"Дипломати систематично відслідковують перебіг подій в українському парляменті, і це природно, бо законодавча гілка влади – найважливіша, – сказав О. Ткаченко.– За два останні тижні (це час, відколи я працюю на посаді голови Верховної Ради) я відчув вагомість і важливість посади голови парляменту в державі. Здається, що на тобі сходяться погляди всіх 52 мільйонів громадян України, з надією, що ти поліпшиш економічну ситуацію в державі".

О. Ткаченко розповів зарубіжним дипломатам про особливості роботи українського парляменту, співпрацю гілок влади, структурний і конструктивний його склад. Зокрема голова зазначив, що в порівнянні з Верховною Радою України 13-го скликання в парляменті збільшилася кількість жінок; 11 депутатів мають вік до 30 років.

Найдетальніше О. Ткаченко зупинився на міжнародній діяльності парляменту, назвавши першою метою міжнародної діяльности парляменту "розбудову співпраці з парляментами держав, які є нашими сусідами". Нагадавши дипломатам, що Верховна Рада ще 14-го січня цього року ратифікувала великий договір з Росією, він зазначив: "Ми очікуємо індентичної дії і з боку Державної думи Російської Федерації". Також О. Ткаченко висловився за розбудову стосунків з Румунією, Білоруссю, Польщею, Мадярщиною, Словаччиною; за поглиблення співпраці із законодавчими органами ЗСА, Великобританії, Північної Ірляндії, Німеччини, Франції; за участь України в таких міжпарляментарних структурах, як ПАРЕ, Парляментська Асамблея Чорноморського Економічного Співробітництва. Голова однозначно висловився за приєднання України до Міжпарляментської Асамблеї і за розширення контактів Міжпарляментської Асамблеї з СНД.

Щодо поширення НАТО на схід О. Ткаченко зазначив: "Ігнорувати цю політичну реальність практично неможливо, але це певний відхід НАТО від доктрини протистояння до співпраці з своїми колишніми супротивниками".

ПОДІЇ

„УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИЙ ВЕЧІР"

ІСТ МЕДОВ, Н.Й. — Адміністратор повіту Нассо Томас Ґулотта повідомив, що цьогорічний „Українсько-американський вечір" у парку ім. Айзенгавера в прибережному театрі ім. Гаррі Чепіна, відбудеться в суботу, 22-го серпня, а на випадок дощу в неділю, 23-го серпня.

Учасниками цьогорічної програми „Українсько-американського вечора" буде танцювальний ансамбль „Волошки" і тріо „Люба-Микола і Віктор".

Цей концерт буде 12 з черги, у запланованій цьогорічній літній програмі 14 міжнародніх концертів, які влаштовує Департамент розваг і парків повіту Нассо з підтримкою фірми „Кенон", радіостанції „WHLI 1100 ам" і Лонґайлендської каблевої станції „Нюз 12". Концерти є безплатними та починаються о 8-ій год. вечора в попередньо згаданому театрі біля паркувальних прощ 6 і 6А.

На площі знаходяться окремі обладнання пристосовані для інвалідів, включно з резервацією місця для паркування авта, доступні лазнички та зарезервоване краще місце на горбочку, крім того, можна отримати безплатно допоміжні механізми для осіб з пошкодженим слухом. Оскільки в театрі немає місць для сидіння публіки, треба привезти свої складані крісла.

У випадку непевної погоди телефонуйте на ч. (516) 572-0252 або (516) 572-0253 після 6-ої год. вечора. Коли потребуєте більше інформацій телефонуйте в часі урядових годин до Бюра публічної інформації (516) 572-0200 або до „Концертлайн" на ч. (516) 572-0223.

ВІДЗНАЧЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Громадський комітет для відзначення сьомої річниці незалежности України у Філядельфії, куди входять представники всіх організацій, повідомляє, що святкування згаданої події відбудеться в понеділок, 24-го серпня, в Українському Освітньо-Культурному Центрі, 700 Сідар ровд, Дженкінтавн, біля Філядельфії.

Програма: відкриття — інж. Методій Борецький, голова Громадського комітету; апель пластової та сумівської молоді; національні гимни відспівають Леся Горбова - український, Ігор Кушнір - американський; Акт Проголошення Незалежности України відчитають українською мовою Маруся Чемеринська, англійською — Роман Дубенко; вступну молитву відмовить Митрополит Стефан Сулик; святочну доповідь виголосить д-р Іван Головінський; співатимуть солісти Львівської опери Л. Грабова та Андрій Савка при акомпаніяменті Соні Шериг; виступить балет під керівництвом Володимира Шумейкина та танцювальний ансамбль „Волошки" і відомий чоловічий хор „Прометей", а кінцеву молитву відмовить Архиєпископ Антоній. Початок імпрези о 6:30 год. вечора. Майстер церемонії — Р. Дубенко.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA Fax: (973) 292-0900

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054
and additional mailing offices.

Передплата на рік $50.00, на півроку-$30.00. Для членів УНСоюзу
$40.00 річно, на півроку-$25.00. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Нові прикмети іміграції

Останніми роками на сторінках американської преси дуже часто порушувалися іміграційні справи. У більшості полеміка велася про зміни іміграційних законів і їх наслідки для рідних тих, які вже раніше імігрували та проживають в ЗСА. Обговорювано правильність і неправильність рішень, котрі обмежили іміграцію з европейських країн, а натомість надали перевагу імігрантам з країн Третього світу.

Незважаючи на всі повищі за і проти, треба усвідомити, що, крім того, нова гльобальна економіка створила зовсім досі небачений тип імігранта - людини, котра в основному в той самий час живе у двох країнах. Попередні імігранти дуже часто, з причин політично-економічних могли тільки пам'ятати країну свого походження і лише дуже мала кількість могла сподіватися на можливість відвідин.

Теперішня іміграція є першою, для котрої існує можливість негайного зв'язку телефоном чи електронною поштою, а дешеві подорожі літаками та свобідні закони подвійного громадянства також допомагають багатьом втримувати довічний зв'язок з країнами походження їхніх предків. Ці характеристики нових імігрантів значно впливають не тільки на найближче довкілля, але їх завважується також і в країнах по цілому світі, бо ці ж таки імігранти діляться своїм американським досвідом і в Америці заробленими долярама зі своїми рідними і друзями, котрі залишились вдома. Сотні цих імігрантів кожного року відвідують країни свого походження та своїми заробленими грішми причиняються до економіки даної країни, а дуже часто, дослуживши пенсії, повертаються в рідні сторони, а їхні діти продовжують в той чи інший спосіб допомагати місцевостям і країнам походження своїх батьків.

Порівняймо це все до тих часів, коли корабельна подорож до Америки тривала кілька тижнів, а найтанший квиток для неї був одноразовим видатком цілого життя. Навіть ті, котрі могли собі дозволити на подорож домів, дуже часто не могли цього робити через воєнні хуртовини або різні переслідування.

Все це дає теперішнім імігрантам такі інші та незвичайні можливості втримання зв'язку з материком, що ставить їх у зовсім іншу імігрантську категорію. Коли попередні іміграції для збереження рідної мови, культури та звичаїв були змушені творити відповідну релігійну, культурну та політично-економічну мережу установ, то сьогоднішні іміграції просто цієї потреби не відчувають, бо вони мають можливості частих відвідин і повернення. Ці нові можливості не завжди є зрозумілими для тих, які обставинами були змушені впродовж років боротися навіть за свою ідентичність. Натомість, новіші імігранти не розуміють, чому таким важливим є утотожнювати себе з країною свого походження у цьому довколишньому чужому світі, коли це все існує там, за океаном, куди жавжди в потребі можна повернутись.

Тому важливим є зрозуміти одні одних і гармонійно творити нову перехідну імігрантську культуру, котра збагачувати-ме існуючу з котрої могтимуть користати колишні та теперішні імігранти.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про „материнську мову"

Здається, тепер наша мова переживає ще одну, й то особливо важку кризу, і не відомо, що в цій кризі гірше: русифікація чи американізація, чи просто сам факт, що велика кількість українців не розуміє своєї материнської мови. Нічого не помагають апеляції до преси, до наукових наших установ, які повинні висловити свій компетентний погляд, до т. зв. „мовознавців".

Перемінюється материнську мову на якийсь „суржик" щораз частіше уживається чужих слів, щораз більше забувається своїх власних, рідних. Тому саме й окреслюємо рідну мову цим словом — материнська, бо ж вона має свій початок у кожної людини з дитинства, з найкращого і найважливішого періоду людського життя.

Пригадується, коли воєнна хуртовина кинула нас на захід Европи і треба було дово та широко виясняти чужинцям, хто ми такі і чому жили в Галичині, а не були поляками. Саме тоді для повного зрозуміння у німців було завжди запитання: „Добре, а яка ваша материнська мова?" Як відповідали, що українська — тоді їм було ясно, хто ми такі. Подібне питання довелося не один разх зачувати і тут, на американському континенті, де помішання рас, релігій і місць, з яких приїхали імігранти, було і є особливо велике.

Значить, кожний знає, що це значить — „материнська мова" і як вона багато каже про людину. Це особливо стало актуальним у нашій спільноті тепер, коли друге чи третє покоління українського походження уважає себе американцями, а однак „материнська мова" повинна у них бути українська. Наголошую — повинна, бо, на жаль, насправді так воно не є, і молоде покоління тут в більшості порозумівається по-англійськи, а в Україні — по-російськи. Серед арґументів, які вони вживають для свого виправдання є й цей: мовляв, писемна українська мова стає чимраз більше засміченою, так що годі опанувати її літературно-граматичні норми.

І вже годі, як там, так тут, зрозуміти, чим засмічена більше — англійськими чи російськими словами. І вже панує у нас „лідер", „спікер", „фрукти", „мітінґ", „медія", „сертифікація", „приз", „ґранд-прі", й так можна у безконечність вичисляти американські слова, перелицьовані українською азбукою. Якось ніхто на це не звертає уваги, що ці слова прийнялися і важко вже їх позбутися. А пригадується, коли подібна хвиля американських слів залляла невдовзі після війни Францію, то суворим президентським законом було затримано цю моду. І одного дня як були „лє драґ-стор" — так вони зникли, і ніде їх вже не знайдеш.

Ми тут, у нашій пресі, поруч із деякими американськими висловами захоплюємося російщенням нашої материнської мови, відписуючи живцем з преси України усі ці слова, що щораз сильніше впихаються в усі газети, журнали і т. п. Нагло ми дивимося програму, а не на програму, ми маємо мітінґи, ми розбираємося, але не з одягу, ми маємо самі відділення і домовлености, ми пишемо про солдатів, зарплату і частковість, про астропрогноз і люки.

Коли ще до того поглянемо тепер на наклад газет в Україні — тоді завважимо, що їх наклад російською мовою зростає і вже майже дорівнює українському.

Перед кількома днями телефонував до мене в редакцію один із вірних любителів спорту та питався, чому так мало пишемо про Ігри Доброї волі, які відбуваються в Ню Йорку. Він сам попробував дістати інформації та потелефонував, до українських провідників змагань. Як було йому на душі, коли на другому кінці телефону хтось, прикривши нещільно трубку, інформував що „дзвоніт хахол", додаючи до того ще не дуже цензурне слово, яке мій співрозмовець не хотів мені пояснити. Цікаво, чи про таку репрезентацію України саме напередодні сьомої річниці незалежности знають в її амбасаді? Але боюся, що такі випадки — на денному порядку і, крім говорення, нічого не робимо, так як нічого не робимо відносно „материнської мови". А може, вона нам усім вже так байдужа, як і зріст русифікації?

О-КА

ЩО ПИСАЛА „СВОБОДА" 40 РОКІВ ТОМУ

6-го серпня 1958 р.

ЗАКЛИК ІНІЦІЯТИВНОГО КОМІТЕТУ ДЛЯ ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛІСТИЧНОГО РУХУ

... Об'єднання націоналістичного руху домагаються тіні наших Друзів, членів ОУН, що віддали своє життя за справу України. Зуміймо, в ім'я їхнє пожертвувати всім особистим і груповим і спільно працювати! Лише спільна напруга і спільна дія можуть приспішити визволення нашої Батьківщини!
Завзиваємо Вас, Друзі — Члени та Прихильники Українських Націоналістичних Організацій на всіх теренах еміграції:
— Поширюйте ідею Об'єднання ОУН!
— Домагайтеся того Об'єднання!
— Причиніться до його здійснення організованою роботою в своїх громадах!...

Ініціятивний Комітет для Об'єднання Українського Націоналістичного Руху

КУТ ЗОРУ

ДО 65-РІЧЧЯ ВЕЛИКОГО ГОЛОДУ В УКРАЇНІ

Москві це ніколи не проститься

Михайло Ґоян

Пишу ці рядки з великим болем в серці. Переді мною – „чорна книга" „Голод-33", яку написали св.п. Лідія Коваленко і Володимир Маняк. Не знаю, хто з нашої громади мав нагоду читати ці сторінки, на яких подано стільки людського болю, мук і страждань, що жодна енциклопедія в світі такого не витримає.

„Не сьогодні це сказано: час народжуватися і час помирати, час руйнувати і час будувати, час розкидати каміння і час збирати каміння, час мовчати і час говорити. Час-говорити! Хай ця гірка Книга, народжена після десятиліть безмовства, ляже першим нашим каменем у підмурок всенародного пам'ятника трагічної історії українського народу". Ці вище написані рядки змушують нас застановитися! „Хто знає, чи не гострить „меч караючий" для України черговий кат-модернізатор уже тепер, на спаді кривавого для нас двадцятого століття? Пам'ятаймо, що з нами було!...". Ці рядки Володимира Маняка повинні бути для нас і для майбутніх поколінь пересторогою, бо геноцид над українським народом продовжується.

Ось епіграф до цієї книги: „Літа 7441-го від Сотворення світу (літа 1933-го від Різдва Христового) був в Україні Великий Голод. Не було тоді війни, ні суші, ні потопу, ані моровиці. А була тільки зла воля одних людей проти інших. І ніхто не знав, скільки невинного люду зійшло в могилу — старих, молодих, і дітей, і ще ненароджених — у лонах матерів. — До книги Буття українського народу, — якщо таку книгу буде колись написано".

Від часу написання Народної Книги „Голод-33" минуло вже сім років. А чи відбулися великі зміни у відношенні до українського народу? Злочинці, які здійснили цей ганебний злочин проти українського народу, сидять далі в Москві і Києві, готують новий ґеноцид для України і українського народу. Мало їм мільйонових жертв! Будьмо пильні, бо ми точно не знаємо, в якій формі цей геноцид прийде, але не треба бути академіком, щоб це передбачити. Ми бачимо слабість Уряду України, а може, це — не слабість, а така політика? То нехай вони знають нашу думку: ми не дозволимо нових знущань над українським народом у XXI столітті! Краще б їм стати на коліна перед Україною і попросити прощення. Це стосується не тільки імперських володарів у Кремлі, але і Православної Церкви Московського Патріярхату в українській незалежній державі. За кого вони моляться? За Україну і український народ? Де Божа правда? В ПЦМП правди не шукайте, бо там її ніколи не було і, мабуть, ніколи не буде. Та Церква через століття служила імперії зла!

Тяжко зрозуміти, чому Український Уряд дальше дозволяє ПЦМП руйнувати наші храми і творити в тих храмах кубло пропаганди проти України і нашої незалежности. В Бога ми всі однакові, всі ми — Божі діти, але чомусь впродовж століть нас роблять робами. Нам відомі принципи релігійних чиновників від релігії: плати, молися і мовчи, ти раб, а раб не має права противитися ні панові, ні Богові. Так було і так залишилося. Церква повинна служити народові, а не використовувати свій вплив, цькуючи одного проти одного. Бог є один і як, казав Патріярх Йосип Сліпий, ми не поділилися — нас поділили. І дальше ділять, на сьомому році незалежности. Нашому Президентові треба було б прочитати книгу „Голод-33", він інакше поставився б до кремлівських ватажків, і до ПЦМП в Україні.

Мовчить офіційна статистика про ті лихі часи. Відмовчуються архіви. А історія любить точність. Можна засекретити архіви. Можна прикопати в глибинах спецсховищ викривальні документи. Можна замести сліди злочинів. Можна переписувати історію на догоду диктаторові чи скорумпованому ідеологічному божкові. Але з пам'яттю народу нічого не вдієш. Після заборон, утисків, приниження людської гідности вона знов і знов оживає! Достовірні відомості про каральний похід в Україну московських військ під проводом Муравйова в 1918 році, безсудні полтавські розстріли, секретний лист Леніна до Молотова, датований березнем 1922 року, неспростовно засвідчують, коли і як Москва запланувала ґеноцид проти українського народу. Щоб викрити всі злочини Москви в Україні, треба буде написати ще сотні книжок. Український народ все ще не знає своєї історії. Ось чому ще сьогодні наш знедолений народ на виборах віддає голоси за яничарів, яких виховала ленінсько-сталінська кривава система.

В „зелену неділю" 1920 року жителі Борисполя на Київщині та навколишніх сіл підняли повстання проти совєтської влади, що силою відбирала хліб. Під час придушення повстання було спалено до 500 дворів, розстріляні всі повстанці, що потрапили в полон. Всі поранені в лікарні були добиті. Кожного десятого чоловіка в Борисполі розстріляно як закладника. Через чверть століття за подібні злочини проти людства нацисти сіли на лаву підсудних у Нюрнберзі. Творцем ґеноциду під час Другої світової війни проти слов'ян і жидів називаємо Гітлера. Але треба також назвати предтеч Гітлера. Їх сотні і тисячі. Вони фіґурують у нашій історіографії поряд зі святими або великомучениками, стоять на постаментах у вигляді пам'ятників. Їхні криваві імена живуть у назвах наших вулиць. А ми миримося з цим!

Світ знає Нюрнберґ, де сиділи на лаві підсудних гітлерівські злочинці. Вони чинили злочини проти чужих народів. Але чому не сіли на лаву підсудних злочинці, які чинили ще страшнішу наругу над своїм народом?

Історична пам'ять — це запорука відродження народу. Саме тому тоталітарний режим з його політикою „єдинонеділимства" так суворо приховував минуле нашого народу, фальсифікував історію України. Людину без пам'яті легко перетворити на раба. З безпам'ятка легко витворити аморального донощика або жорстокого погонича свого ж таки брата.

З болем говоримо сьогодні про генофонд українського народу, непоправно підірваний великим голодом 33-го року. Ґенофонд — нове слово в нашому суспільному вжитку, і багатьом з нас легше буде осягнути, що за ним стоїть, коли ми просто

(Закінчення на стор. 17)

Чого чекати від нового голови ВР?

М. Мельник

Олександра Ткаченка вибрали на голову Верховної Ради аж через три місяці після виборів. Це, мабуть, світовий рекорд. На жаль, політичних груп у ВР є забагато. І вони сильно різняться у програмах економічних і соціяльних реформ, закордонної і культурної політики.

Кандидатів на голову було дуже багато — між ними й Олександер Мороз і лідер КПУ Петро Симоненко. Деяким кандидатам бракувало всього кілька голосів, щоб бути вибраними. Боротьба точилася завзята, і Президент Кучма брав у ній дуже активну участь. Його супротивник, колишній прем'єр-міністер і лідер „Громади" (яка має у ВР 44 депутатів) Павло Лазаренко оскаржував Кучму, нібито той старається вибори шантажувати. Лазаренко, між іншим, повідомив, що вже були підготовані укази Президента „...про припинення діяльности парляменту, призначення всеукраїнського референдуму на предмет ... організації двопалатної Верховної Ради, в якій провідну скрипку гратиме верхня палата, створена із вірнопідданих губернаторів... Сьогодні президентське оточення робить все, щоб на невизначений термін затягнути процес виборів голови".

Та виходить, що ті оскарження на адресу Кучми були плодом хворої уяви Лазаренка та інших. Поперше, Кучма того роду звинувачення в рішучий спосіб відкинув. Подруге, коли стало ясно, що ані правого центриста, ані центриста ВР не вибере, Кучма остаточно погодився на кандидатуру Ткаченка, і тому цей вибір став можливим.

Перед тим дуже добрий шанс на обрання мав колишній голова ВР О. Мороз. Головуючи далі, він був би найбільш серйозним кандидатом на президента. Кучма напевно втішився, коли Мороз остаточно програв.

Тепер Ткаченко заявляє, що він не кандидуватиме на президента. Він є членом Селянської партії, яка часто солідаризувалась з Комуністичною партією. Водночас він більш поміркований, ніж Петро Симоненко. Час до часу Ткаченко нагадує, що належить не до лівих, а до „лівого центру". В минулій ВР під час голосування Ткаченка не зачисляли ні до якої фракції чи групи. Переважно він вживає термін „український народ" замість „народ України", як це постійно робить Симоненко.

На його думку, ВР повинна працювати для зміцнення могутности держави. В ім'я національних інтересів України треба дбати про розвиток власного виробництва і використовувати досягнення вітчизняної науки, тому що „...нині ми переживаємо такий час, коли на першому місці мають бути життєві інтереси всього нашого українського народу". Треба надіятись, що він не піде в тому напрямі задалеко і не буде надмірно підтримувати протекціонізм.

Щодо економічної політики, то ідеї Ткаченка — виразно ліві. На його думку, роля держави в економічних процесах країни мала б бути домінуючою, і тут він цілком розходиться з тим, що робить Президент Кучма. В його уяві економіка уже тепер пішла задалеко в напрямі приватизації, вільного ринку, і він хотів би повернути назад.

Він хотів би не зменшити, а „...посилити вплив держави на економіку... активним державним реґулюванням, присутністю великих держзамовлень, бюджетною підтримкою пріоритетних галузей...". Він теж суґерує, що „...держава має взяти під свою контролю виробництво хліба, молока, м'яса, рослинної продукції, електроенергії, газу, вугілля, нафти, тютюну, горілки і вина". Цікаві пропозиції! Ткаченко, мабуть, не завважив, що сьогодні ніяка модерна держава поза територією колишнього СССР не іде в тому напрямі.

Відносно землі, „приватна власність на землю (її купівля-продаж) має обмежуватися присадибними ділянками та ділянками під будівництво". Приватна власність на землю є одним з наріжних каменів ринкової економіки. Тільки вільні купівля і продаж землі приведуть до підвищення продуктивности в сільському господарстві, де неефективний господар існувати не може. Вільна торгівля землею сильно влегшує теж розвиток і ріст малих підприємств, що є також важливим чинником для української економіки.

Чи обрання Ткаченка спричинить якусь значну зміну в настроях ВР? Напевно, ні. Ткаченко був не тільки першим заступником Мороза, але й ідейно він від Мороза багато не різниться. Немає сумніву, що Президент Кучма волів би мати когось з центру на пості голови ВР. В такому випадку реорганізація держави і економіки ішла б скоріше і гладше. Та у теперішній ВР є досить центристів і правих, щоб унеможливити полівіння в економіці чи закордонній політиці.

АЛЬМАНАХ УНС 1999

Редакція „Свободи" приймає матеріяли до Альманаху УНСоюзу на 1999 рік, в якому припадають такі роковини, як 10-річчя установчого з'їзду Народного Руху України в Києві, 100-ліття народин Олекси Стефановича, 125-річчя народин Марка Черемшини, 150-річчя народин Олени Пчілки, 275-річчя смерти гетьмана Павла Полуботка, 350-річчя козацького реєстру, 360-ліття битви під Конотопом та інші.

Статті на ці та інші теми редакція прийматиме до розгляду до вівтірка, 15-го вересня. — Ред.

УКРАЇНА МІЖ МИНУЛИМ І МАЙБУТНІМ

Петро Часто

Заспів до нової рубрики

В дуже цікавого татарсько-російського письменника Фазіля Іскандера є вражаючий шкіц, написаний в жанрі „чорного гумору", і водночас глибоко філософічний, можна сказати— в дусі Гоголя. Отже, говорять між собою двоє персонажів:

—Що роблять в Росії?

—Думають про Росію.

—Та ні, я запитую, що роблять в Росії?

—А я відповідаю — думають про Росію.

—Ви мене не зрозуміли. Я запитую, що роблять? Чим займаються, якими справами?

—В Росії думають про Росію. Це головна справа Росії.

—Ну добре, якщо це головна, то що там є другорядною справою? Є там люди, які все ж таки щось роблять?

—Так, є. Ті, що не думають, крадуть.

Отакий гарненький діялог. Певна річ, українці — це щось цілкомцілком інше, ніж росіяни — ми старші, ми закорінені, ми — Европа... Ми, ми, ми...Але хіба ж росіянам за віки панування вдалося зробити українців ледве не своїми двійниками! Адже ж наша інтелігенція, як і російська, тільки те й чинить, що „думає про Україну". Й абсолютно певна, що цим виконує свій найважливіший обов'язок. Аякже! Бо це не просте думання, а ідеальне — в уяві російські інтелігенти, а за ними й наші — наші, може, ще й у більшій мірі, з огляду на вроджене українське мрійництво та сантиментальність — бачать свої країни най-най-най..., просто — чого там встидатися! — пасіонаріями-провідницями решти людства. Якось нашій інтелектуальній еліті не приходить до голови, що перш ніж досягнути захмарної висоти, суспільство мало б дати собі раду з проблемами, котрі щільно обступили його на рівному місці. Спершу треба було б запевнити нормальний стан речей, а вже відтак іти далі!

Коли начитаєшся у київських газетах про наше гордо-давнє походження, ледве не від Адама та Єви, про санскритське коріння української мови, про нашу арійськість, про легендарно-мудрих провідників нашого народу, і про те, що, не сьогодні, то завтра, ми знову станемо взірцем для світу, то вже не знаєш, сміятися чи плакати. Не треба українцям ставати взірцями! Спочатку їм слід збудувати елементарно справедливу земну державу, яка б не обкрадала безсоромно своїх громадян і в якій ті самі громадяни не мали б потреби красти від неї.

Ради всього святого — згадаймо, що ми справді не росіяни! Зречімся російської параноїчної „віри", нібито матеріяльно занедбане, морально занепале, деґрадоване пиятикою, духовно розтлінне, злодійське суспільство, фатально розділене на злиденну масу і купку багатих лиходіїв, може врятувати світ. Передусім воно нехай врятує само себе!

Десятки політичних партій у своїх соціяльно-економічних програмах змагаються не аргументами, а літературною фантазією та емоціями. І всі ті програми такі пишні, що нещасній Україні годі до них підступитися і годі щось вибрати. Одні гаряче радять іти, як от Швеція, „третім шляхом" — між соціялізмом і капіталізмом, інші — шляхом Чіле, ще інші — брати приклад з повоєнної Японії чи Німеччини. І чомусь надхненники цих „шляхів" ігнорують ту історичну істину, що згадані країни ні з кого не брали прикладу — підіймаючись з попелу, вони ішли своїми власними шляхами, власними ногами. Іншими словами — вони ішли до себе, бо тільки прийшовши до себе, можна прийти до людства.

Або візьмім проєкти „ідеального" устрою української держави. Одні — цілом поважні люди! — хочуть королівської монархії, їхні опоненти обстоюють Україну „парляментарну" — не те, що без короля, але й без президента. Треті воліли б, щоб Україна так і зоставалася національно приспаною, більше того — воліли б цей стан узаконити й увічнити, федералізувавши державу: нехай західняки назавжди залишаться галичанами, буковинцями, волинянками, харків'яни — слобожанцями або, як хочуть, — хохлами, закарпатці — русинами і т. д. Та й варто відмовитися від самої назви „Україна", бо ж первісно саме ми були Руссю. І ще така „ідея": приєднати Росію до України і столицею „української імперії" зробити Київ!

Читаєш цю „державну мудрість" і кажеш собі: добре було б, якби це виявилося звичайною українською утопійністю, гоголівською маніловщиною. Бо часом стає лячно: чи не є провокацією всі оті емоційні сплески, розраховані на чутливу українську душу? Ми ж усі з малих літ любимо казки та байки, та всякі легенди — то, може, вороги, спеціяльно вишколені у нашій психології, нам навмисне „лапшу" на вуха вішають?

Думає українець про Україну? То нехай щось для неї корисного робить. На сто гарних думок кожен мусить бодай десять конкретних добрих справ зробити, бодай десять — знану колись в народі християнську десятину...

Втім, думати також потрібно. Слава Богу, в Україні є справді думаючі люди...

Перепис населення в 2000 році

Бюро перепису населення вже почало готуватися до своєї праці у 2000 році, висилаючи цілий ряд інформацій та звернень в цій справі до різних установ і організацій по цілій країні.

В одній із перших своїх публікацій, з літа 1998 року, бюро закликає громадськість активно допомогати йому у виконанні цього важливого завдання. Перепис населення країни, сказано в бюлетені, не є тільки збиранням інформації про своїх громадян, це в першу чергу база для обрахунків приросту, смертности та густоти населення у всіх реґіонах країни. На основі цих даних опісля Уряд зробить рішення, де і скільки потрібно видати грошей для поліпшення життя громадян. Саме тому громадські, культурні та політичні організації, як і окремі громадяни, повинні допомогти якнайбільш акуратно перевести цей перепис населення, щоб розпочати нове сторіччя з докладною картиною про населення країни.

У згаданій публікації пропонується декілька точок, як можна допомогти в цій справі. Першою з них є вияснювати, що таке перепис населення і чому він потрібний, рекомендувати добрих кандидатів з вашої громади на працю у переведенні перепису, пропонувати добрих організаторів для заохоти участи у переписі населення 2000 року та публічно пропаґувати цю важливу акцію. Також підкреслюється доцільність сприяння місцевим і стейтовим урядам у виготовленні списків адрес, а також зохочування адресатів до охайного виповнення присланих форм перепису населення та відсилання їх назад.

Крім того, потрібно помочі в затрудненні поодиноких осіб, які проводили б перевірку адрес у приміських районах, Пуерто Ріко та сільських околицях. Ця праця проходитиме трьома етапами від 30-го липня 1998 до 18-го грудня 1998 року. Для цього потрібно приблизно 30,000 осіб. Платня є від 6.25 до 13.75 на годину, залежно від околиці, в якій дана особа працюватиме.

Нижче друкуємо список і телефони координаторів у різних стейтах, які зможуть подати вам точніші інформації.

Алабама, Фльорида, Джорджія — Стефані Стеґґерс-Профіт в Атланті — (404) 333-0573

Аляска, Північна Каліфорнія, Айдаго, Ореґон, Вашінґтон — Тім Олсен у Сієтл — (206) 553-5882

Арізона, Кольорадо, Монтана, Небраска, Невада, Ню Мексіко, Північна Дакота, Південна Дакота, Юта, Вайомінґ — Памела Луцеро з Денверу — (303) 231-5029

Арканзо, Айова, Кензас, Міннесота, Міссурі, Оклагома — Бен Арзу з Кензас Сіти — (816) 801-2020

Південна Каліфорнія, Гаваї — Рейна Орнелас з Лос Анджелес — (818) 904-6522

Коннектикат, Мейн, Массачусетс, Ню Гемшир, Ню Йорк (за вийнятком міста Ню Йорку та довколишніх самоуправних районів) Ровд Айленд, Вермонт — Сізар Монзон з Бостону — (617) 424-4977

Делавер, Дистрикт Колумбія, Мериленд, Ню Джерзі — повіти: (Атлантік, Бирлінгтон, Кемден, Кейп Мей, Камберленд, Ґлочестер, Нантердон, Мирсер, Монмот, Сейлем, Овшен) — Лин Кіршенбавм з Філядельфії — (215) 597-8313

Іллиной, Індіяна, Висконсин — Антон Сілс з Чикаго — (312) 353-9697

Кентакі, Північна Каролайна, Південна Каролайна, Теннессі, Вірджінія — Л. Діяне Беннетт з Шарлотт — (704) 344-6621

Луїзіяна, Міссіссіппі, Тексас — Майк Голл у Даллас — (214) 655-3060

Мишиґен, Огайо, Вест Вірджінія — Вінс Кунц у Дітройті — (248) 967-9524

Місто Ню Йорк і довколишні самоуправні райони, Ню Джерзі та повіти: (Берґен, Ессекс, Гадсон, Моррис, Миддлсекс, Пассейк, Сомерсет, Сассекс, Юніон, Воррен) — Алис Чін у Ню Йорку — (212) 620-7702 і (212) 620-7703

Пуерто Ріко — Гектор Феліціяно з Пуерто Ріко — (787) 771-3660

Вірджін Айленд, Американська Самоа, Коммонвелт Північних Маріянна Айландс, Ґуам — Кім Ґісбрецгт з Сутленд, Мд. — (301) 457-4038

Якщо ви є представником організації та потребуєте додаткових інформацій, то телефонуйте до Лори Сівелл — (301) 457-2989.

Відбудеться 27-ий Літературний Конкурс СФУЖО

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій з приємністю повідомляє про проведення 27-го Літературного Конкурсу ім. Марусі Бек.

Темою конкурсу є: „Передаймо нащадкам наш скарб — рідну мову", що було гаслом СФУЖО в 1997 році.

Президент України Л. Кучма підтримав це гасло та проголосив спеціяльний комітет для переведення його в життя в 1998 році. По цілій Україні проходить вже ряд заходів у справі відродження української мови. Світовий Конґрес Українців також проголосив це гасло, розуміючи, що проблема нашої мови заторкує не тільки в Україні, але й діяспору.

Щоб заохотити молодь вживати рідну мову, СФУЖО проголосило 27-ий Літературний Конкурс саме на цю тему. Бо ж мова — це душа народу. Мова це те, що нас всіх в'яже з Батьківщиною. Мова нас в'яже і в діяспорі: розсіяні по різних державах світу, де вживаємо мови даних держав, тільки знаючи українську зможемо порозумітися поміж собою!

Тож запрошуємо дітвору та молодь взяти участь у конкурсі, а наші складові організації просимо поширити цю інформацію по місцях нашого перебування, по Рідних Школах та курсах українознавства.

Для зацікавлених СФУЖО подає 4 підтеми конкурсу до вибору: „У мові і пісні — душа народу"; „Рідна мова — найкращий Божий дар" (В. Липківський); „Українською мовою порозуміємося з українцями по цілому світі"; „Любіть Україну... і мову її солов'їну" (В. Сосюра).

Вікові групи учасників: 7-11 років, 12-14 років, 15-18 років, 19-23 роки.

Речинець конкурсу, з огляду на шкільні вакації, продовжений до 15-го жовтня 1998 року.

Твір: для старших — не більше як 5 сторінок. По можливості — машинопис. Українською мовою, підписаний псевдонімом. В закритій приложеній коверті подати псевдонім, спавжнє прізвище, дату народження і адресу автора. Коверти відкриються, як жюрі подасть переможців. Для переможців призначені нагороди.

СФУЖО з приємністю повідомляє, що членами жюрі згодилися бути (в поазбучному порядку): Маріян Дальний, -Горгота, Світлана Кузьменко і д-р Галина Сидоренко.

Адреса СФУЖО: WFUWO, Konkurs, P. O. Box 84578, 2336 Bloor St. W, Toronto, Ont., M6S 110, Canada.

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

У п'яту річницю смерти мґра Івана Геврика

Св. п. Іван Геврик.

Тяжко повірити, що вже минуло п'ять років, як у суботу, 22-го травня 1993 року, на 76-му році життя відійшов у вічність, після короткої недуги, мґр Іван Геврик, головний директор УНСоюзу для Канади.

Не хотілось вірити у смерть покійного, він як головний директор для Канади, приїхав 14-го травня до Америки, щоб взяти участь в річних нарадах Головного Уряду УНСоюзу на Союзівці. Приїхавши до ЗСА, негайно мене про це повідомив, і ми домовилися про скору зустріч для обговорення важливих союзових справ. Під час телефонічної розмови покійний запевнив, що чується добре і пропонував спільну подорож до Дрогобича. На жаль, наш плян не здійснився, невмолима смерть забрала життя людини, яка мала ще багато добрих союзових плянів перевести в життя.

Покійний мґр Іван Геврик народився в Дрогобичі, там закінчив народню і середню школу. А поза наукою від юних літ займався спортом і був спортовим референтом студентського Т-ва „Підгір'я", а також його головою. Водночас був членом спортового Т-ва „Ватра" й інших молодечих організацій.

Рідний Дрогобич Іван покинув в останній хвилині перед наступом московських орд 1944 року, виїхавши до Німеччини, де студіював політичні науки в університеті у Подєбрадах, а пізніше змінив плян і почав студії на фармацевтичному факультеті в Мюнхені, які закінчив з титулом маґістра.

Поза студіями був активним в студентських спортових клюбах, був також членом комітету Студентського з'їзду Европи, який відбувся 1947 року в Берґтесґадені, де запізнав свою майбутню дружину, дрогобичанку Стефцю.

Повінчавшись, молоде подружжя 1951 року еміґрувало до Канади і поселилося у Вінніпеґу, де Іван негайно включився в організаційне життя громади. Став членом УНСоюзу в 445-му Відділі, членом УНО та ряду інших суспільно-громадських, спортових і політичних установ. Був головою Відділу КУК, членом Наукового Товариства ім. Т. Шевченка, членом фундації ім. Т. Шевченка в Канаді для видання документальної праці про голод і нищення культурних надбань в Україні.

В 1963 році за віддану працю для культурно-освітніх цілей був проголошений Громадянином Дня у Вінніпезі, а 1983 році за працю для української громади, як провідний член численних організацій і провідний член УНСоюзу, був нагороджений Шевченківською медалею на Конґресі КУК.

Для УНСоюзу І. Геврик присвятив поважну частину свого життя, зокрема для 445-го Відділу ім. Тараса Шевченка, якому віддав 40 років безперервної праці, приєднавши понад 500 нових членів. Ту віддану працю Івана союзова громада високо оцінила 1966 року під час 26-ої Конвенції Союзу в Чикаго його було обрано членом Контрольної комісії, а відтак протягом 20 років він очолював цю комісію. По смерті сенатора Павла Юзика, від 1-го жовтня 1986 року заслужено був обраний директором УНСоюзу на Канаду і на тому пості смерть забрала невтомного трудівника Івана. Належить згадати, що покійний понад 25 років очолював Округу Вінніпеґу й околиці, а також 20 років належав до престижевого клюбу „Заслужених Союзовців". За ту віддану працю для розбудови Українського Народного Союзу та пропагування його доброго імені, його багато разів нагороджувано почесними плякетами, золотою відзнакою першого редактора „Свободи" Григорія Грушки, золотим годинником та іншими відзначеннями.

В липні 1992 року заходом громадського комітету Вінніпеґу влаштовано маґістрові Геврикові та його дружині Стефанії ювілейний бенкет з приводу 75-річчя з дня його народження, 55-річчя громадської праці і 45-річчя подружнього життя. Понад 200 осіб гостей, родина та приятелі прибули, щоб вшанувати активного суспільно-громадського, союзового та політичного діяча.

Присутній на бенкеті Митрополит УКЦеркви Максим передав для Івана особливе апостольське благословлення від Святійшого Папи Івана Павла II та почесну грамоту від митрополії. Під час бенкету головний секретар УНСоюзу Володимир Сохан вручив ювілятові почесну плякету за його многогранну працю для Батька-Союзу.

Горе навістило родину Геврикiв, коли 1978 року трагічно згинув в автомобілевій катастрофі улюблений син Марко-Любомир, в якому батько бачив організаційні таланти, сподіваючись, що єдиний син з часом займе батькове місце в громаді.

Покійний Іван залишив в смутку дорогу дружину Стефанію, з якою прожив 47 років, доню Марусю з чоловіком Левком і Лідію з чоловіком Матеєм, та внуків Марка, Христину і Вікторію.

Нехай вільна земля Канади буде тобі легкою, земляче Іване, а пам'ять про тебе зостанеться назавжди між нами союзовцями й дрогобичанами.

Степан Гавриш

ЗВІДОМЛЕННЯ РЕКОРДОВОГО ВІДДІЛУ УНСОЮЗУ

Від 1/1/ 1998 до 6/30/1998

ЧИСЛОВЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ПРО РУХ ЧЛЕНСТВА УНСОЮЗУ

Марта Лиско — секретар

ЧИСЛОВЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ПРО РУХ ЧЛЕНСТВА УНСОЮЗУ
від 1/1/1998 до 6/30/98

	Молодь	Дорослі	АДД	Разом
Стан з грудня 1997р.	15,717	36,955	4,554	57,226
Приріст від 1/1/1998 до 6/30/98				
Нові активні члени	125	184	0	309
Нові УЛ	6	30	0	36
Канадійський НП	6	25	0	31
Прийняті наново	11	22	10	43
Прийняті з перехідними листами	19	91	10	120
Зміни кляс забезпечення	27	19	0	46
Прийняті з молодечого відділу	0	7	0	7
Разом	**194**	**378**	**20**	**592**
Убуток від 1/1/1998 до 6/30/98				
Суспендовані	92	134	84	310
Відійшли з перехідними листами	19	91	10	120
Зміни кляс забезпечення	27	19	0	46
Відійшли до дорослих	7	0	0	7
Померли	16	504	1	521
Вибрали гроші	73	196	0	269
Відійшли з дозрілими вивін. грамотами	128	188	0	316
Виплатили вповні вкладки забезпечення	100	248	0	348
Відійшли на част. випл. забезпечення	0	2	0	2
Відійшли на безпл. продовж. забезпечення	0	0	0	0
Вигасла важність забезпечення	3	53	32	88
Разом	**465**	**1,435**	**127**	**2,027**
Всі активні члени з 6/30/1998	8,107	17,766	4,437	30.310
Неактивні члени				
Приріст від 1/1/1998 до 6/30/1998				
Виплачене забезпечення	100	248	0	348
На безплатному продовж. забезпеч.	39	66	0	105
Вигасло продовж. забезпечення	55	68	0	123
Разом	**194**	**382**	**0**	**576**
Убуток від 1/1/1998 до 6/30/1998				
Померли	14	262	0	276
Вибрали готівку	53	111	0	164
Повернені в активні	11	22	10	43
Вигасло продовж. забезпечення	55	68	0	123
Разом	**133**	**463**	**10**	**606**
Всі неактивні члени з 6/30/1998	7,400	18,051	0	25,451
Разом усіх членів УНСоюзу з 6/30/ 1998	**15,507**	**35,817**	**4,437**	**55,761**

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗГІДНО З КЛЯСАМИ
від 1/1/ 1998 до 6/30/1998

Забезпечення Департаменту Молоді:

Кляси						
T16	25	25	25	25	23	23
P70	29	26	25	25	25	25
W	83	83	82	82	85	88
E18	1,388	1,376	1,371	1,359	1,358	1,355
E20	1,678	1,671	1,658	1,649	1,633	1,625
E65	213	213	211	210	209	209
P20	2,071	2,064	2,055	2,046	2,029	2,022
P65	204	205	207	209	206	207
TP65	899	896	885	881	880	875
T23	381	371	371	370	370	369
WSP	598	598	598	598	598	598
SP E65	621	621	621	621	621	621
UL	82	84	84	84	86	86
Can. NP	32	32	32	36	38	38
Разом	**8,304**	**8,265**	**8,225**	**8,195**	**8,161**	**8,141**

Забезпечення Департаменту Дорослих:

Кляси						
Old	1	1	3	3	3	3
P70	2	1	1	1	1	1
T	137	133	130	128	124	121
W	6,255	6,220	6,189	6,156	6,122	6,086
P20	3,016	2,988	2,952	2,933	2,913	2,893
E20	2,382	2,357	2,325	2,282	2,245	2,225
E65	1,137	1,126	1,124	1,114	1,115	1,106
P65	504	502	501	501	497	498
DP60	87	86	86	85	82	82
DP65	549	546	544	544	544	544
WSP	2,859	2,859	2,854	2,852	2,852	2,852
SPE65	298	299	301	302	302	302
ADD	4,519	4,490	4,469	4,457	4,445	4,437
T10	379	380	378	377	377	376
T5	108	109	108	105	104	101
DT30	4	4	3	3	3	3
ART	15	15	15	16	16	16
UL	306	312	322	326	329	332
Can. NP	261	270	270	280	284	286

Дорослі члени з Молодечими Грамотами

Кляси:						
W	0	0	0	0	0	0
P20	100	98	92	90	87	86
E2082	82	79	77	77	78	78
P65	26	26	26	26	26	26
E65	84	84	84	83	83	83
E18	0	0	0	0	0	0
Разом	**23,111**	**22,985**	**22,854**	**22,741**	**22,632**	**22,537**

ПОВЕРНУВШИСЬ З УКРАЙНИ

Життя там іде вперед

Олександер Домбровський

А Коли я їхав 12-го червня ц. р. до України, нюйоркське небо плакало рясними сльозами холодного дощу. Чеська летунська лінія вела через Прагу. „Злата Прага" вітала нас тяжкими сірими хмарами, що залягали небо.

Зате Київ зустрів нас степовою спекою. Щойно на другий день ласкаве небо післало дощ, який прохолодив київську природу, і стало легше дихати.

Нашу групу, з якої дехто їхав на відзначення 120-річчя першої матури Української Академічної Гімназії у Львові, з українською мовою викладання, та першого випуску відродженої Академічної Гімназії, примістили в готелі „Русь". Мені припала приємність оселитися в кімнаті разом з висококультурною і надзвичайно милою людиною, д-ром Євгеном Новосадом з Філядельфії. До нас „дошлюсували" ще д-р Роман Дикий та інж. Іван Куземський, обидва дуже симпатичні філядельфійці, і ми цілий час, аж до повернення, „трималися купи". Я цю трійку називав жартівливо „філядельфійською мафією". Це було справді дібране товариство!

У своїй поїздці я плянував забити одним пострілом трьох зайців: полагодити деякі організаційно-видавничі справи Українського Історичного Товариства в Києві, активізувати певні точки співпраці Українського Історичного Товариства з Львівським Науковим Товариством ім. Шевченка та взяти участь у святкуваннях Академічної Гімназії. Виявився я непоганим стрільцем, бо мені вдалося розв'язати усі три завдання.

УІТ має свої відділи в різних наукових осередках України, передусім у Києві. Якраз у столиці моїм завданням було зустрітися з деякими нашими істориками та з рамени Президії УІТ обговорити конкретні наукові, організаційно-видавничі пляни. Крім нашого видатного історика молодшого покоління, Ігоря Гирича, я мав нагоду обговорювати справи наші плани з іншими молодшими колеґами. Це ідейне й надійне молодше покоління істориків — запорука повного відродження української історичної правди, промовчуваної й фальшованої ворожими чинниками. Розмова з ними переконувала мене, що засвітило сонце й у віконце української національної хати.

Після кількох днів у Києві ми вирушили потягом до Львова. Поїздка тривала яких 13 годин, а поїзд рухався приблизно так скоро, як стара баба на прощу до Зарваниці (бодайся когут знудив!). Але вкінці, засапаний, причимчикував до Львова, й ми примістилися в „Дністрі". Цей готель розташований у досить гарному місці й гарно називається. Це, мабуть, все, що доброго можна про нього сказати. Горішні поверхи ніби є трохи відбудовані й змодернізовані, а низ жде на „кращі часи".

Я мав досить часті розмови з головою НТШ проф. Олегом Романівим та науковим секретарем НТШ проф. Олегом Купчинським. Це ті головні діячі, на яких спирається Товариство. Один — невтомний організатор наукового життя, другий — сумлінний редактор „Записок" НТШ та інших видань. Побував я гостем і в їхніх родинах. З вдячністю згадую, як дружина проф. Романіва, Алла, турбувалася мною, як рідним батьком. Був я також в передвоєнних забудованнях НТШ, частину яких віддано тепер правному власникові. Там відбувається тепер ремонт. Хочемо надіятися, що місто віддасть усі забудовання НТШ. Стара й надзвичайно заслужена для українства наукова установа має, чейже, право на свою власність в умовах української державности. Відвідав я також книгарню НТШ, де продають видання НТШ, УІТ (головно „Українського Історика"), а також белетристику, дитячу літературу й шкільні підручники. Стає радісно на душі, коли спостерігаємо відродження наукової установи, що відіграла капітальну ролю в процесі національно-культурного ренесансу Західньої України.

Святкування в Академічній Гімназії у Львові також пройшли гарно й залишили нев'янучі спомини в серцях гімназійної молоді. Це молоде покоління перебере естафету від старших на шляху історичної мандрівки століть у поході по золоте руно щастя грядучих поколінь українства. Директор Академічної Гімназії, доцент Володимир Старчевський, і його дві заступниці — Надія Майорчик і Галина Фалик — це віддані нашій школі особи, які працюють для добра гімназії в сьогоднішніх нелегких економічних умовах.

Багато негідних людців в Україні шкодять розвиткові державного будівництва! Але є й порядні, ідейні люди, життя і діяльність яких дозволяють надіятися на краще майбутнє. Д-р Євген Новосад з рамени діяспори й Товариства Прихильників Академічної Гімназії допомагає дирекції гімназії в організуванні даної імпрези.

Милу несподіванку зробив мені доцент Євген Пшеничний, голова Дрогобицького осередку Українського Історичного Товариства ім. М. Грушевського. Довідавшись, що я у Львові, він приїхав до мене і запросив до Дрогобича, де я мав велику приємність познайомитися з членами осередку УІТ, а також ректором, деканом і деякими професорами й викладачами Дрогобицького Державного Педагогічного Інституту ім. І. Франка. Тут я виголосив імпровізовану доповідь перед студентами про наше наукове життя в Америці, зокрема про початок, розвиток і сучасну діяльність Українського Історичного Товариства та наукову політику в видавничому секторі, особливо у справі видавання єдиного в діяспорі наукового історичного журналу, офіціозу УІТ — „Українського Історика". Мене прийняли дуже тепло й повезли до Франкової оселі, де я оглянув реконструйований дім і кузню.

Дрогобич — це лише один з осередків УІТ в Україні, організованих невтомним головою УІТ проф. Любомиром Винарем. Члени-засновники УІТ (а їх залишилося уже небагато) з головним засновником, головою УІТ та головним редактором „Українського Історика" в одній особі, працювали на совість, як ратаї на ниві української історичної науки майже сорок років. А згадана праця в умовах еміґраційної мізерії видала рясні плоди в діяспорі, особливо з відродженням державности в Україні.

Зі Львова поїхали ми знову потягом до Будапешту, підкріпилися мадярським ґуляшом з паприкою (згадуєш — і слина тече!), з Будапешту до Праги (на жаль, там не було „кнедліків се зелєнінов а омачков"!), а з Праги — до Америки.

Загальні висновки: Україна поволі українізується, люди переважно одягнені пристійно, хоча в не одного, може, живіт бурчить. Прикро було спостерігати в Будапешті заповнені товарами крамниці, а в нас...? Наш Львів постарівся зморшками багатьох застарілих будівель і понищених хідників вулиць. Але це все дасться з часом направити. Важливо, щоб українська людина отряслася з того червоного чаду диявольської системи, знайшла в своєму серці гідне місце для Творця та відчула, що вона сотворена на образ і подобу Божу. Бо лише тоді вона зрозуміє вповні своє покликання — перш за все перед Творцем, а відтак перед Україною.

ПОЛІТИКА

ПОЛЬСЬКИЙ НАСТУП НА СХІД?

У польському чикаґському часописі „Дзєннік Звйонзкови" з 29-го червня ц. р. на першій сторінці, під великим заголовком та з відповідною світлиною, описано урочистості посвячення наріжного каменя під будову „польсько-українського цвинтаря" жертв тоталітаризму в Харкові. Зі змісту цього репортажу виходить, що мова тут іде про 4,300 польських офіцерів, замордованих НКВД у 1940 році; є там також жертви цивільних людей (2,500) — українців, поляків, жидів і росіян. Отже, це буде, властиво, польський військовий цвинтар, а слово „український" додано до його назви тільки з дипломатичних рацій. Це посвячення відбулося 27-го червня ц. р.

Цвинтарі і політика

Посвячення наріжного каменя відбулося дуже врочисто: участь брали обидва президенти, України — Леонід Кучма і Польщі — Олександер Кваснєвський, два польські єпископи, представники польського уряду, члени родин жертв, помордованих у Катині, були навіть представники Конґресу Американської Полонії. Були також українські і польські вояки, які спільними сальвами вшанували пам'ять загиблих. Єпископ Лєшек Ґлудзь виголосив під час Служби Божої проповідь, в якій говорив про краще майбутнє двох народів, польського і українського, побудоване на взаємному довір'ї, співпраці і пошані. Гарні слова! Але якими далекими є вони від дійсности!

Виглядає, що ініціяторами і господарями цих урочистостей були поляки, а українці тільки асистували їм. Цікаво також, що нікого з українських представників не запрошено до слова. А вже особливо промовистою була тут присутність представників Конґресу далекої Американської Полонії. Значить, поляки уважають цей „польсько-український" цвинтар у Харкові великим досягненням своєї „остполітики"— це, щонайменше за все, буде для них важливий стратегічний пункт для поширювання польських впливів на Лівобережжі. Напевно, побудують там костьол, прийдуть польські ксьондзи, створять римо-католицьку парафію, потім стане їх більше, а вкінці Папа пришле єпископа до Харкова. Іншими словами, використають поляки цей цвинтар для політичних цілей.

Могло видаватися, що головною метою приїзду польського президента до Харкова було обговорення з Президентом Кучмою польсько-української економічної співпраці, але ж у згаданому польському часописі виразно наголошено, що „кульмінаційною точкою перебування Кваснєвського у Харкові була суботня урочистість" (на цвинтарі — Є. І.).

У тому самому польському часописі поміщено також репортаж п. з. "Реконструкція цвинтаря Львівських Орлят". І ця публікація про польський цвинтар у Львові, що має дуже виразне політичне тло, ще більше унаглядню є політичну ролю нового польського цвинтаря у Харкові, як символу і надхнення для польського месіянізму в Україні. Треба бути дуже наївним, щоб цього не бачити.

Поляки журяться, що ще далі не узгоджено з українською міською управою Львова деяких спірних точок відносно реконструкції цього цвинтаря. В газеті написано, що „українці не погоджуються на те, щоб цвинтареві було надано вигляд пантеону для прославлення польських збройних сил". Не погоджуються також на напис: „Незнаним Героям, що полягли в обороні Львова і південно-східних територій" (кресуф полудньово-всходніх). З цього виглядає, що польська ароґантність не знає меж.

Віримо, що наша львівська міська влада не піддасться пресіям поляків (чи, може, навіть наших державних кіл) і не дозволить, щоб цей цвинтар став символом „польськости" Львова.

А може, є й глибші причини?

Чи ця польська „цвинтарна політика" та деякі її успіхи є тільки випадковими явищами, спричиненими нашим недоглядом і байдужістю урядової партократії, чи, може, є тут якісь глибші причини? Щодо відбудови польського військового цвинтаря у Львові київські урядовці поставилися до цього проєкту байдуже, бо що їх обходить, що колись там українські і польські „буржуазні націоналісти" воювали одні проти одних. Тому і Президент Л. Кучма зустрівся з польським президентом у Львові і разом відвідали цей цвинтар.

Але в Харкові — це вже цілковито інша справа: 4,300 польських вояків вимордували московські катиенкаведисти. А „вчорашні", що дотепер зберігають свій вплив в Україні, не люблять згадувати про московсько-большевицькі злочини в Україні. А тут публічно вшановано пам'ять жертв большевицького терору, та ще й у присутності Президента України і українських військовиків! Як це зрозуміти? Як відомо, Президент Кучма не стоїть на самостійницьких українських позиціях, але радше орієнтується на Москву. Тому його присутність на цих урочистостях і сам дозвіл на будову цвинтаря мають, цілком ймовірно, апробату Москви. Виглядає, що тут дійшло до якогось порозуміння між ватиканcько-польськими „остполітиками" і московськими церковними і політичними колами — порозуміння за рахунок України.

Пригадаймо собі, що 14-го і 15-го січня ц. р. відбулася у Москві зустріч представників Ватикану і Московської Патріярхії, але без участи представників УГКЦ. Легко було їм, отже, всю вину за екуменічні неуспіхи звалити на нашу Церкву. А 10-го лютого ц. р. російський президент Б. Єльцин відвідав Папу у Ватикані і дві години провадили вони засекречену розмову. Можна додуматись, що головним предметом цієї розмови була, мабуть, Україна. Цікаво, що незадовго після цієї зустрічі, вже 4-го березня, появився той ганебний лист кард. А. Содано (написаний на доручення Папи), спрямований проти Української Церкви в Польщі. А тепер поляки одержали ще дуже добру нагоду для створення нового церковно-політичного центру в Харкові і поширювання своїх впливів на Лівобережжі.

Московсько-польська співпраця?

Чи можливим є, щоб Москва, яка постійно закидає Ватиканові прозелітизм і аґресивність супроти православних, тепер могла погодитися на поширення сфери польських впливів в Україні, а тим самим і на посилену польонізацію і римо-католизацію населення? Так, це є можливе. Москва добре знає, якою небезпечною і нищівною зброєю поляків у їхньому історичному поході на Схід, а в першій мірі на Україну, була їхня Римо-Католицька Церква, яка поневолювала духа народу, ламала його національний хребет, виховувала яничарів. Національно і релігійно свідомим росіянам польський римо-католицизм багато не пошкодить, але може довести до цілковитого викривлення душ малосвідомих українців, яких і так є дуже багато! Чому ж тоді не скористати б Москві з польської зброї в боротьбі з українцями?

В дусі такої політики можливим є тепер також приїзд Папи в Україну для скріплення позицій польського римо-католицизму і співпраці з Церквою МП. Це тільки здогади, але ці здогади мають логічно виправдану основу.

Наша церковно-національна єдність, зрілість і солідарність — це найкраща відсіч усім ворожим підступам.

Євген Іванків

Від редакції. — Знову й знову повторюємо: виходячи із засад вільної преси і бажаючи надалі зберігати свій надпартійно-патріотичний загальноукраїнський позем, „Свобода" оприлюднює різні опінії з приводу складних суспільних явищ та проблем. З трагічного совєтського прикладу добре знаємо, що домінування однієї думки приводить до занепаду інтелектуального та духового життя. І навпаки, відверте зіставлення двох різних точок зору сприяє виробленню третього погляду — глибшого і яснішого.

Міжнародний...

(Закінчення зі стор. 1)

шість. Не виключено, що перед президентськими виборами вона захоче „зіграти" на погіршенні економічної ситуації у державі.

Раніше український Уряд сподівався отримати від МВФ кредит на загальну суму 2.5 блн. дол. Проте представники Міжнародного валютного фонду вирішили не ризикувати, обмежившись обіцянкою надати лише 2 блн. 200 млн. дол. Перший транш у розмірі 200–250 млн. дол. орієнтовно повинен надійти до України вже у кінці серпня — на початку вересня. А до кінця нинішнього року обсяг фінансової допомоги Міжнародного фонду може сягнути 530 млн. дол. Принаймні, ці питання остаточно буде вирішено Радою директорів МВФ наприкінці останньої неділі серпня. За умовами Міжнародного валютного фонду, повернення коштів здійснюється через 4–10 років після дати фактичного надання кожної частки кредиту.

У Києві покладають великі сподівання на допомогу від МВФ. Експерти стверджують, що у разі відмови Міжнародного валютного фонду надати Україні кредит за програмою розширеного фінансування вже восени нинішнього року у державі можна очікувати значного погіршення економічної ситуації. До кінця серпня Уряд має виплатити 450 млн. дол. за кредит, наданий Японією, а до кінця року — 5 блн. гривень власникам облігацій внутрішньої державної позики. Міністер фінансів Ігор Мітюков висловив сподівання, що фінансова допомога від МВФ не лише збільшить довір'я інвесторів до української держави, а й дозволить Києву успішно обслуговувати як зовнішні, так і внутрішні борги.

Позитивне рішення Ради директорів МВФ може стати „золотою паличкою" для українського Уряду, зокрема для Президента Кучми, авторитет якого напередодні виборів глави держави у 1999 році залежатиме здебільшого від економічної ситуації.

НАУКА

УКРАЇНА І СВІТ: НАУКОВІ КОНТАКТИ

УЧІМО ІСТОРІЮ, БО ІСТОРІЯ ВЧИТЬ

Майже чверть сторіччя тому, під час прогулянки мальовничими вулицями давнього Подолу в Києві, один з друзів-американців напівжартома порадив авторові цих рядків готуватися до заснування катедри історії в Києво-Могилянській Академії, бо цей славетний заклад, мовляв, неодмінно буде відроджено, як тільки складуться сприятливі політичні умови. На той час це здавалося неймовірним, але гарні слова запали в душу, заохочували шукати шляхів до здійснення цього проєкту-мрії, радитися з колегами, добирати однодумців, які за фаховим рівнем виявляться гідними такої ролі і долі. Дехто з них навіть родинним походженням був пов'язаний, через прадідів, з культурною традицією колишньої Академії. Мабуть, тому нам пощастило після унезалежнення України зформувати справді працездатну катедру і випрацювати концепцію компаративно-комбінованого викладання вітчизняної історії в європейському і світовому контексті, зацікавити студентів і розгорнути майже сорок лекційних курсів з оригінальними авторськими програмами. Це дозволило здобути міжнародне визнання і започаткувати співпрацю з партнерами в університетах та інших наукових установах Києва, Львова, Варшави, Праги, Лондона, Парижа, Риму, Женеви, Стокгольму і багатьох інших світових центрів. Наші викладачі працювали у З'єднаних Стейтах Америки, Канаді, Австралії, Туреччині, в різних країнах Европи, виникали все нові контакти — від Буенос-Айресу і Преторії аж до Каїру і Токіо. Надзвичайно велику допомогу подавали історики з Заходу, зокрема дослідники з таких всесвітньовідомих осередків, як українські інститути в Гарварді й Едмонтоні, й охоче сприяла патріотична діяспора.

Виникали і труднощі, що врешті-решт змусили могилянських істориків відмовитися від деяких плянів, а здійснення цінних програм відкласти до кращих часів або перенести до інших інституцій. Проте набутий досвід не минув марно. Мені це допомогло, наприклад, організувати катедру зовнішньої політики і міжнародного права в новій Дипломатичній Академії України, що постала при Міністерстві Закордонних Справ і цього року урочисто вітала своїх перших абсольвентів.

Простеляються цікаві перспективи різноманітних проектів, участи в европейських осередках науки і культури. Приємною несподіванкою виявилося запрошення взяти участь у престижній Фулбрайтовій програмі. Рік у функції професора в Лоренсі, цьому затишному канзанському Оксфорді, дав змогу запізнатися з системою освіти в Америці. Залишився високої думки про студентів різних рівнів навчання, які вивчають модерний національний розвиток і державотворення у Східній та Центральній Европі, адже Україна є найбільшою державою цього важливого реґіону. Дуже корисним виявився досвід організаційної праці у Центрі російських і східньоевропейських досліджень на чолі з його енерґійною і самовідданою директоркою д-ром Марією Карлсон. Українїстика і полоністика тут мають усі підстави для плідного розвитку.

Скориставшись з гостинних запрошень, ми взяли участь у важливих заходах, конференціях і семінарах у різних центрах, від Сієтла на Тихому океані до Ню Йорку і Вашінґтону. Мабуть, не потребують додаткової реклями Колюмбійський університет і Ратґерс, але симпатичною несподіванкою виявився для гостя з України високий рівень освіти і щира зацікавленість у співпраці на Середньому та Південному Заході. Проф. Стивен Баталден і його Консорціюм східноевропейських досліджень в Аризоні, д-р Тоні Крушевський і Валерій Шехтер в Тексасі, Алан Голіман з Міссурі й багато інших фахівців чимало роблять для популяризації знань про нашу частину світу. Фенікс і Ель Пасо є унікальними місцями з точки зору прикладів мультикультурного і полілінґвістичного суспільства, а отже, можуть перетворитися на базу порівняльного дослідження у співпраці з навчальними закладами в інших частинах світу, зокрема на такому перехресті прикордонних впливів і цивілізацій, як Україна та інші держави Східньої і Центральної Европи. Теперішня кризова ситуація в післякомуністичному просторі також надає змогу вивчати досвід переходу від тоталітаризму до демократії в дещо незвичному, але, на жаль, досить доречному порівнянні зі складними проблемами „Третього світу" на тлі загальносвітових подій.

Нашого цвіту по всьому світу, і не дивина, що, мандруючи шляхами Америки, на кожному кроці можна натрапити на земляків, яких колись лиха доля і лють ворогів змусили шукати притулку за океаном, але ніщо не могло примусити забути свій рід. Одним з дуже непересічних вражень, наприклад, була зустріч з родиною Люби і Михайла Паліїв у Лоренсі, Кензас. Д-р Палій великою мірою прислужився створенню величезної колекції книжок з української та загалом слов'янської тематики в університетській бібліотеці, не шкодуючи зусиль у пошуках цінних видань в европейських книгозбірнях, а також щедро надаючи скарби зі свого хатнього музею для влаштування етнографічно-фолкльорних експозицій. Рівнож його виклади історії України та літератури поширювали знання про Україну серед студентів університету. Тривалий час це була єдина чисто українська родина, доки, за висловом д-ра Михайла Палія, не постав такий потужний чинник підтримки, як незалежна українська нація. Цей діяльний ерудит є автором книжок з таких ключових питань історії визвольних змагань, як махновський рух або ж військово-політичний союз України з Польщею 1920 року. Викликає повагу щедра допомога цієї родини, надана бібліотекам в Україні. Принаймні кількасот книжок відіслали Люба і Михайло Палії до університетських і публічних бібліотек Києва, Харкова, Донецького, Тернополя, Львова, Запоріжжя тощо. Навіть з заполярного Мурманська надійшов вдячний лист від тамтешньої української громади.

Певна річ, це лише поодинокі нотатки з низки вражень від американських зустрічей протягом останніх місяців, але й вони віддзеркалюють дещо з сучасної дійсности. Важко переоцінити ролю моральної та матеріяльної підтримки, що її подає Америка та інші країни Заходу українцям і сусіднім націям Східньої та Центральної Европи в їх важкій боротьбі за повернення до світла, до цивілізації. Очима історика це бачиться дуже чітко, адже цю науку недаремно називають вчителькою життя. Нехтування її суворими лекціями ніколи не минає безкарно. До наших справ уважно і прискіпливо придивляється нині молода ґенерація, яка завдяки історії знатиме правду про справи минулі й нещодавні, адже навіть останні роки вже зафіксовані в історії назавжди. Як писав Василь Симоненко: „Здається, наче просите пощади в історії, що горда і німа. Вона ж, однак, без вашої поради, вам вирок винесе сама". Тому особливо втішно зустріти на своєму шляху людей і нації, гідні почесного місця в історії й варті того, аби вдячно згадати про них добрим словом.

Михайло Кірсенко,
професор, Київ

Літній семестр в УВУ

Український Вільний Університет у Мюнхені розпочав черговий літній семестр.

На урочистостях з цього приводу ректор УВУ проф. Мирослав Лабунька, коротко нагадавши присутнім про заслуги університету за 77 років діяльности, звернув особливу увагу на той факт, що УВУ постав у тяжких умовах поразки української національної революції 1918-21-их років, і хоч ця поразка, з одного боку, зобов'язувала українських вчених на еміґрації до ще активнішої праці, проте з другого — стелила їм під ноги терни замість троянд. Професорський склад УВУ мужньо здолав велику дорогу, зорав і засіяв добрий шмат українського інтелектуального поля, і живо завжди пульсуватиме живими соками в єстві нації, що в державному унезалежненні дістала шанс відродитися. Одначе над самим університетом небо, як не дивно, не набагато посвітлішало: його чекає глибока і болюча структурна перебудова, пов'язана — іронія історії! — саме з державною незалежністю України.

Ось що сказав про це проф. М. Лабунька: „Дотеперішні труднощі та кризові, не раз межові, ситуації були наслідком бездержавности українського народу. Сучасна ж криза Українського Вільного Університету є наслідком існування української незалежної держави. З постанням незалежної України чужі чинники вважають, що вони не мають більше обов'язку дбати про виховання національно свідомих кадрів української інтиліґенції. Тим часом Україна, схоже, також не відчуває цієї потреби або ж не розуміє значення такої авторитетної культурно-наукової інституції, за кордоном, якою є Український Вільний Університет".

В інавґураційному слові декан факультету права і суспільно-економічних наук проф. Анатоль Камінський об'єктивно проаналізував, що насправді стоїть за популярним в Україні гаслом „Передусім — економіка!". Відсутність докорінних системних і структурних реформ привела Україну не до господарсько-ефективного ринку, а до дикого капіталізму, урядової корупції і маштабних зловживань.

Подібне, на думку проф. А. Камінського, відбувається в царині науки та освіти. Відсутність ясної і розумної практичної політики може довести до цілковитого занепаду інтелектуального життя в Україні. За цих обставин припиненняділньости УВУ було б не просто помилкою, але трагедією.

Вітаючи прибулих студентів, декан філософічного факультету проф. Леонід Рудницький закликав їх до максимального зосередження, щоб, крім студій в УВУ, здобути нові знання з німецького культурного світу. Проф. Л. Рудницький спеціяльно наголосив, що студенти повинні виправдати довір'я патріотичного українства американського континенту, яке своїми фінансовими пожертвами дає можливість молодим вченим з України поглиблювати освіту в УВУ.

Проф. Л. Рудницький також зачитав письмовий привіт від голови Фундації УВУ в Америці, колишнього ректора УВУ проф. Петра Гоя. Його зусиллями великою мірою створювалося фінансова база університету: фундація лише на студентські стипендії зібрала 900,000 дол.

Від студентів літнього семестру 1998 року привітав присутніх докторант УВУ, декан правничого факультету Івано-Франківського Університету О. Вівчаренко. Від імені обласної організації Демократичної Партії України він передав, через руки ректора, до бібліотеки УВУ два поважні видання: збірник „Чорна Книга України" і подарункове видання відомого шедевру — „Права, за якими судиться Малоросійський народ, 1743".

Очікуємо, що на річному з'їзді Професійної Колеґії УВУ тоді буде прийнято важливе рішення щодо майбутнього університету.

Пресове бюро УВУ

СКВОР не стоїть на місці

Небезпідставні сьогоднішні постійні нарікання на незадовільний стан шкільництва в Україні. Очевидно, що самими нарікannями тут нічого не вдієш, ото ж Світова Координаційна Виховно-Освітня Рада при СКУ старається зарадити, в міру своїх сил та спроможностей.

Звернення її та Українських Працівників Літератури для Дітей і Молоді до освітян та виховників України в справі етичного й релігійного виховання нового покоління розходиться й досі тисячами примірників по Україні, громадськими та приватними шляхами і викликає позитивних відгук.

А оце з початком травня цього року СКВОР співзорганізувала у Львові конференцію для вчителів. При співпраці Управління освіти, гуманітарної та соціяльної політики Львівського міськвиконкому та Інформаційно-Методичного Центру Освіти міста Львова, за почином методиста цього центру, д-р Оксани Винницької та при співучасті численних педагогів, зокрема невтомного голови центру, М. Брегіна, проведено цей цікавий та безумовно потрібний захід.

Конференція проходила у рамках експериментальної роботи „Лицем до дитини", темою „Шляхи реалізації принципів індивідуалізації навчально-виховної роботи в початковій школі та дошкільних закладах". Конференція така проводиться у Львові вже втретє і завжди збирає велику кількість зацікавлених педагогів. Не дивно, бо відчувається порожнеча після невдалого експерименту комуністичного режиму — ввести школу повного підкорення одиниці та виховання її як людину-гвинтика. Треба шукати нових зразків для виховання нового покоління повновартісних і відповідальних громадян. Такі зразки давно випрацювані на Заході і знанням про них саме й старається поділитися з українськими вчителями Інформаційно-Методичний Центр при допомозі СКВОР з-за океану.

На початку старанно виданої програми цієї конференції вітає організаторів та учасників Павло Хібзей, начальник Управління освіти Львівського міського виконавчого комітету.

Зустрічаємо там теж привітання від голови СКВОР Іроїди Винницької та директора Інституту Професійного Розвитку Вчителів при СВОР Надії Луців.

У двадцяти двох майстернях (кожен учасник міг вибирати собі дві з них) учителі-методисти знайомили учасників зі способом подавання різних знань та вмілостей дошкільнятам та учням молодших кляс, включаючи не лише потрібний матеріял, але й потрібний підхід, не лише словом, але й самостійною діяльністю дітей, показами, майструванням, власним їх зацікавленням, яке й треба викликати. Це й суть нової методи; радісні відкриття нового світу, які робить дитина з власного зацікавлення.

Говорилося про мову, читання, підстави математики й геометрії, природу та ставлення дитини до неї, правила безпеки й гігієни, сімейне життя, про іграшки, фантастичні подорожі на дно моря і у Всесвіт... Як бачимо, тематика дуже широка. І варто відзначити, що провідниками тих майстерень були вчительки „Школи радости", „Джерельця", „Дивосвіту" та дошкільних „Перших кроків", всі місцеві, народжені й вивчені в Україні, які вже впродовж кількох років працювали за цими новими методами та змогли передати їх фахово іншим. А ці „інші" йдуть вже сьогодні в тисячі.

Подані на закінчення у списку літератури наголовки готових матеріялів для такого навчання (а їх біля двадцяти), виявляють теж широкий засяг тем, включаючи українські народні звичаї („Великодній кошик") і невтому працю вчительок-ентузіясток. Всім їм — названим і неназваним — велике спасибі і слава.

Черговий проєкт по лінії цього оновлення нашого шкільництва приготовляє Інститут Професійного Розвитку Вчителів при СКВОР під проводом вже згаданої Надії Луців. Це чергові, шості вже курси для вчителів, які відбуваються завжди влітку, і досі проходили двічі у Львові, Одесі, Тернополі, Луцьку, а цього літа будуть у Хмельницькому. Ото ж курси ці вже мають свою традицію та, що більше, немалу групу співпрацівників, які пройшли вже чимало курсів і допомагають у ролі асистентів інструкторам-педагогам, які приїжджають з Канади. Їх буде цього року п'ятеро, з темами викладів: „Методика навчання мови у початкових клясах" (Мірка Вербови-Онук), „Навчання природознавства в початковій школі" (Галина Дитиняк), „Методика навчання історії у вищих клясах" (Валентина Курилів), курс для директорів та адміністраторів шкіл, (спільно — Надія Луців, Богдан Колос, д-р Оксана Винницька, котра зі Львова).

Слід відзначити, що всі вчителі з Канади жертвують безплатно свій час вакацій та зусилля над підготовою й проведенням цих курсів, одначе самі їх подорожі та проведення курсів вимагають чималих коштів. Їх організується немалим трудом з різних джерел, як ось міжнародний фонд „Відродження", „Асоціяція Канадських Університетів та Коледжів"; цього року доклався і Світовий Конґрес Українців, але на кошти подорожі ще одного викладача СКВОР таки пошукує приватних меценатів, які, зрештою, і в минулих роках докладали свою частину до великого діла для нашого кращого майбутнього. Група педагогів з Канади під проводом невтомної директорки усіх дотеперішніх курсів Надії Луців доклала в тому напрямі всіх зусиль, і сьогодні вже сотні вчителів несуть цю новину в нашій педагогіці по відродженій Україні. Варто отже, як кажуть, підтримати тих, хто змагається, бо користь від цього діла для української справи є очевидною.

На кінець варто згадати, що з Управою курсів співпрацює цього року, теж вже традиційно, Об'єднання Українських Працівників Літератури для Дітей та Молоді з Торонто, доставляючи, теж, зрозуміло, дарово, свої книжечки для дітей, які вчителі-курсанти привозять зі собою, як цінну пам'ятку та корисний матеріял для навчання своїх учнів.

Із СКВОР можна зв'язатися через адресу СКУ: Ukrainian World Congress, 2118-A Bloor Street West, Toronto, Ontario, Canada, M6S; tel.: (416) 762-1106, fax: (416) 726-8081.

ГОЛОВНА ПЛАСТОВА БУЛАВА

з подякою потверджує наступні вплати на потреби Пласту в Україні й інших краях, де організується Пласт.
СПИСОК ч. 16
за час від 1-го січня 1998 р. до 30-го червня 1998р.

1,000 дол. Пластова Група Міннеаполіс — на вишкіл новацьких виховників в Житомирі;
По 600 Людмила Дармограй, Юрій і Авра Слюсарчук — на чинш за пластову канцелярію в Києві;
500 20-ий Курінь УПС „Орден Хрестоносців" — на Фонд Одности Пласту ;
300 20-ий Курінь УПС „Орден Хрестоносців"
200 Український Народний Дім, Лорейн, ОГ.;
по 50 Ірена Клос, Олександер і Марія Крайчик;
по 20 Іван Тимків, Дарія Химич.

Датки на розбудову Пласту на нових теренах

300 дол. Любомир Романків;
100 Володимир Шарко.

Датки на видавничий фонд *Пластового Шляху*

250 дол. Український Народний Союз — Відділ 222;
15 Іван Сось;
10 Володимир Корнага;
по 5 Роман Волчук, Оксана Коропецька.

Різдвяний Дар для Пласту в Україні від української громади в Кентон, Огайо. (Зібрала пл. сен. Лярісса Музичка)

50 дол. Іванка Опришко-Шеппард;
по 25 Лярісса Музичка, Уршуля Панасюк;
по 20 Іван Бик, Микола Куціль, Катерина Пацула;
по 10 Володимир Бабійчук, Анна Домчак, Андрій Процик, Микола Сметанюк, Василь Содук;
по 5 Анна Боса, Микола Босий, Марія Бравн, Марія Бандурка, Іван Демчишин, Іван Іваницький, Василь Кацюруба, Христина Кембрик, Люба Маланій, Марія Опришко, Анна Скубяк, Віра Стрихальська;
2 Іван Босий.

В пам'ять св. п. Юрія Баб'юка

250 дол. Мирон і Уляна Баб'юк;
по 100 Мирон і Ольга Гнатейко, Тарас і Ольга Гунчак, Ярослав і Віра Криштальські, Левко і Галина Майстренки;
75 Роман Мац;
по 50 Мирон і Таня Баб'юк, Марія Декарніс, Евген і Евгенія Івашків, Михайло і Катруся Лялька, Надя Савчук, Славко і Люба Федун, Мирослав і Надя Шмігель;
25 Наталка Баб'юк;
по 20 Орест і Джун Баб'юки, Ірена Неганів.

В пам'ять св. п. Петра Ганкевича

100 Юрій Руденський;
50 Любомир Романків.

В пам'ять бл. п. Юрія Германа

По 250 Юрій і Арета Куріца, Богдан і Роксоляна Сірі;
по 100 Олександер і Іванка Білик, Олег і Геня Куріца, Юрій і Ольга Руденські, Богдан Сірий;
по 50 Юрій Білик, Мирон і Ольга Гнатейко, Тиміш і Аня Гнатейко, Орест і Христина Ганас, Ярослава Кравчук, Тамара Сіра, Богдан і Ірена Чайковські;
30 Юрій Дребич;
по 25 Джан і Мирося Гилл, Тед і Туня Шатинські;
20 Юрій Кисілевський.

В пам'ять св. п. Корнеля Дзюби

По 50 Ірена Дорощак, Ярослав Пришляк.

В пам'ять св. п. д-ра Семена Дорощака

50 Неоніля Сайкевич.

В пам'ять бл. п. Уляни Козак

50 Любомир Романків.

В пам'ять бл. п. Зенона Коновки

По 25 Ірина Коновка, Ярослав Пришляк.

В пам'ять бл. п. Олександри Коновки

30 Ярослав Пришляк;
25 Марта Стасюк.

В пам'ять бл. п. Володимири Котик
(На розбудову Пласту на нових теренах)

По 200 Люба, Роман і Зірка Галібей, Любомир Романків;
по 100 Богдан і Роксоляна Галібей, Люба і Сальвадор Гонзалес, Надя Кравчук;
50 Параскевія Іванець.

В пам'ять бл. п. д-ра Володимира Пасіки

100 Теодор і Олександра Правак;
30 Уляна Лоза;
по 25 Ярослав Пришляк, Ольга Чмола;
по 20 Рей і Надя Бергенштоk, Богдан Пашковський.

В пам'ять бл. п. Романи Пиндус

По 25 Ярослав Пришляк, Юрій і Авра Слюсарчук.

В пам'ять бл. п. інж. Степана Процика

25 Ярослав Пришляк.

В пам'ять св. п. інж. Миросолава Раковського

50 Іриней Темницький.

В пам'ять бл. п. Нілі Стецьків

25 Ярослав Пришляк.

В пам'ять бл. п. Юрія Чировського

50 Юрій і Авра Слюсарчук.

ПОТРЕБА ВСЕ ЩЕ ІСНУЄ!

Звертаємося до Пластунів та Приятелів Пласту складати пожертви на потреби дальшого розвитку Пласту в Україні, особливо на поширення та закріплення Пласту в нових місцевостях нашої Батьківщини. Просимо виставляти чеки на Plast-Ukraine та слати до: Plast Conference, Inc., c/o Dr. George Slusarczuk, 67 Bayberry Drive, Monroe, NY 10950. Tel.: (914) 782-0977.

Всі датки на „Пласт в Україні" можна відтягнути від податку.

ГОЛОВНА ПЛАСТОВА БУЛАВА

ЛІТЕРАТУРА

Повернення пам'яті Сергія Пилипенка на Батьківщину

Меморіяльна дошка, виготовлена дочкою письменника Мірталою.

21-го червня у Харкові відбулося відкриття меморіяльної дошки на колишньому „Селянському будинку", де в 1920-ті роки жив і працював Сергій Пилипенко, засновник і незмінний керівник Спілки селянських письменників „Плуг". Меморіяльну дошку виготовила дочка письменника, Міртала, скульпторка і поетка. Чотири рядки її вірша, присвяченого батькові, викарбувано на дошці:

Хай проб'ється голос мій
Крізь час, землю і море.
Я тобі свою пам'ять несу
І любов, і тугу, і горе.

Кореспондент газети „Вечірній Харків" Людмила Тарасова взяла перший рядок Мірталиного вірша як заголовок свого репортажу. Вона пише: „Минулої неділі Сполучені Штати святкували День батька. Відзначали цю американську дату й у Харкові. На площі Рози Люксембург біля будинку №4 о 13 годині, коли в США тільки розвиднялося, в Харкові впало покривало з меморіяльної дошки, і до неї лягли квіти. Червоні троянди від обласної адміністрації, міського голови, гвоздики, ромашки та скромні волошки — від письменників, журналістів, вчених, викладачів і студентів вузів міста. Після майже 55 років повернувся до Селянського будинку редактор газет „Вісті" і „Селянська правда", засновник Спілки селянських письменників „Плуг", автор книг і статтей, байкар і літературознавець, організатор Інституту української літератури Сергій Пилипенко".

Під час відкриття першим промовляв Харківський міський голова Михайло Пилипчук, який разом з дочками Пилипенка, Мірталою і Асею, зняв з дошки покривало. Про Пилипенка, як одного з найкращих журналістів 20-их років, говорив дослідник його творчости доцент Київського університету Олександер Мукомела, який спеціяльно приїхав з Києва на це відкриття. Приїхала також, не дивлячись на пекучий час іспитів, Раїса Іванченко, історик і письменниця, лавреат Шевченківської нагороди. Привітальне слово від Миколи Жулинського виголосив, за його відсутністю, голова Харківської спілки письменників Іван Переляк. З великим запалом промовляв Кім Балабуха, професор Харківського університету і голова Харківського відділення Конґресу Української Інтелігенції. Він нагадав про ту складну ситуацію, в якій знаходилася українська культура в 1920-ті роки, коли за неї боролися такі люди, як Пилипенко, і провів деякі паралелі з сьогоденням. Харківський Літературний Музей представляв поет Анатолій Перерва, який прочитав свій зворушливий вірш „Будинок 'Слово'", присвячений людям 20-их років.

Група учасників на відкритті меморіяльної дошки Сергієві Пилипенкові. Зліва: представник Олега Дьоміна, Михайло Пилипчук — посадник Харкова, Раїса Іванченко, Міртала Кардиналовська і Ася Гумецька — дочки С. Пилипенка, Роксоляна Кардиналовська, Анатолій Перерва, Кім Балабух, Олександер Мукомела.

Дочки С. Пилипенка — Міртала і Ася — біля бронзового скульптурного портрета їхнього батька.

В кінці церемонії „Слово про батька" сказала старша дочка Пилипенка, Ася Гумецька. Її слово було молитвою за батька, бо, як вона висловилася, їй пригадалися Шевченкові слова: „Молися сину! За Вкраїну його замучили колись!" Пом'янути Пилипенка прийшли не тільки письменники й журналісти, студенти й викладачі, яких згадує Тарасова, але й колишні політв'язні і... колишні комуністи. Прийшли, не дивлячись на те, що ця подія не була широко розголошена в пресі. Проте, після відкриття, масмедія відгукнулася негайно: вже вечірнє радіо подало про це вістку, а тиждень пізніше з'явився репортаж Тарасової, уривок з якого подано вище.

Після відкриття відбулася презентація нової книжки Міртали „Шлях до себе", де вміщено всі її вірші трьома мовами — українською, російською та англійською, а також репродукції її скульптур, включаючи портрети відомих людей, наприклад, Дмитра Чижевського, які досі ніде не публікувалися. Про цю книжку — і про саму Мірталу — в харківській газеті „Панорама" з'явився допис на цілу сторінку, з фотографіями її скульптур, віршами, коротким життєписом та вступним словом Валерія Дяченка, видавця книжки. Презентація відбулася в приміщенні Харківської Академії Міського Господарства, директором якої є Леонід Шутенко, великий шанувальник пам'яті Пилипенка і творчости Міртали. Саме в цій академії у двох кімнатах розташований музей Сергія Пилипенка і його родини, влаштований завдяки ініціятиві тодішнього викладача академії Павла Іващенка, при допомозі Тетяни Єлісєєвої, теперішнього директора музею. Музей офіційно відкрито два роки тому під час III Міжнародного конґресу україністів. Голова конґресу Ярослав Ісаєвич включив відкриття в програму конґресу, запросивши на нього присутніх членів і виголосив промову, в якій, як історик, дав глибокий аналізу ролі Пилипенка в період українського відродження 20-их років. Присутні на відкритті Франк Сисин з КІУС та Любомир Гайда з Гарварду поділилися своїми думками про Пилипенка і також тепло згадали його дружину Тетяну Кардиналовську, яку добре знали зі студентських років у Гарварді, де вона викладала. Треба згадати, що це тільки Ярослав Ісаєвич має відношення до Пилипенкового музею, але й Ольга Ісаєвич, його дружина, голова української секції товариства „Сейбр-Світло", що перевозить книжки з Америки до різних країн, включаючи Україну. Саме вона влаштувала перевіз Мірталиних скульптур зі ЗСА до України. Бронзовий портрет батька і шість скульптур стоять тепер у музеї Сергія Пилипенка, а решта — в Українському домі в Києві і ще в деяких музеях. У Харкові в Пилипенковому музеї зберігаються його книги й статті та родинні фото. Музей відвідують студенти й туристи. Недавно прийшла велика група студентів з Військової Академії під керівництвом їхнього викладача Павла Іващенка. Отже, пам'ять про Пилипенка відроджується.

Сьогодні відома телерадіокомпанія „Альтернативна" працює над створенням документального відеофільму про Пилипенка. Фільмовикам вдалося розшукати кадри з кінохроніки 1929 року, де знято групу українських письменників у Москві під час Українського тижня: серед натовпу виділяється поставна фігура „папаші" Пилипенка в його славнім кожусі й смушковій шапці. У фільм також включено фотографії вісьмох шевченкових гравюр, які Пилипенко розшукав у місцях заслання поета і привіз в Україну — тепер вони знаходяться в Шевченківському Музеї в Києві. Цей музей — теж Пилипенкове досягнення: він його заснував у Харкові і був його першим директором.

Отак поступово пам'ять про Пилипенка повертається новим поколінням у незалежній тепер Україні. Вони зможуть оцінити вклад в українське культурне відродження 20-их років, який зробила ця талановита людина. Сьогоднішній молоді потрібно знати усю правду про цю важливу добу, яку було свавільно викреслено з української історії.

Ася Гумецька

КУЛЬТУРА

В Історичному Музеї Львова відкрито відділ історії української діяспори

До недавно заснованого і ще небагатого експонатами відділу Історичного Музею у Львові потрапила я завдяки товаришеві „по перу", журналістові Павлові Романюкові, який старався показати в часі мого короткого перебування якнайбільше нового і цікавого в нашому родинному місті.

Ось так я одного соняшного ранку потрапила в товаристві ред. П. Романюка до Історичного Музею, на Ринку ч. 6, а відтак, поруч, до його нового відділу, призначеного на матеріяли із життя українців у діяспорі. Розуміється, було незвичайно цікаво побачити, що там знаходиться, як також поговорити із завідуючою тим відділом Іреною Давид.

Від неї довідалася, що цей відділ відкрито щойно у 1997 році. Багато дечого ще не упорядковано, але передусім здивувала мене мала кількість матеріялів із нашого життя, які помічники І. Давид впорядковують за певними темами. Отже, є Церква, музика, наукові товариства, мистецтво, книги і збірники з визвольних змагань, різні програми загальних святкувань, святочні карточки, каталоги, програмки академій. Але все це у дуже малій кількості, яка ніяк не віддзеркалює того півсторіччя, в якому ми проживаємо в різних західніх країнах, зокрема за океаном.

Поруч, у другій кімнаті, міститься ряд експонатів, що стосуються УПА та підпільної боротьби, і там вже можна завважити довшу та докладнішу працю тих, що за цей відділ відповідають. Там не лише архіви, література, але навіть відтворено одну із криївок воїнів УПА, з усіми реквізитами.

Мене ж безпосередньо цікавив відділ історії діяспори та його ще так скромний архів. Відразу на його порозі я пообіцяла І. Давид не лише написати до „Свободи" про існування такого відділу Історичного Музею у Львові, але апелювати до усіх, що мають історично цінні документальні матеріяли, пересилати їх до того музею.

Подивляю ентузіязм молодої завідуючої тим відділом, але рівночасно вражена убогістю експонатів. Певна, що нашим обов'язком є цей музей збагатити своїми „скарбами", які у багатьох випадках після відходу старшого покоління українців, поселених на Заході, потрапляють на смітники. У мене на руках довгий список матеріялів, що їх потрібно для поповнення „молодого" музею. Це фотографії з підписами, листування, публікації, каталоги, одним словом, документи, які б відтворювали найцікавіші події і зміни в житті даної людини чи організації, до якої вона належала і в ній активно працювала.

Отже, маємо можливості збагатити так близький нам темою відділ Історичного Музею у Львові. Молодь, зокрема шкільна, що приходить туди на відвідини, саме з таких матеріялів може довідатися більше, ніж з підручника історії.

О. Кузьмович

В Гантері відзначено концертом 60-річчя М. Скорика

Відомому українському композиторові Мирославові Скорикові сповнилося 60 років. З цього приводу він запроєктував серію авторських концертів на трьох континентах: Австралії, Америці та Европі. В червні відбулися численні концерти в Австралії, а в липні композитор прибув до ЗСА, де після успішного виступу на фестивалі „Music Mountain" відбувся, 18-го липня, його авторський концерт у серії літніх музичних вечорів в Гантері, що проходять під керівництвом проф. Ігоря Соневицького.

Програма авторського концерту М. Скорика була дуже різноманітна. Почав її сам композитор, виконавши на фортепіяно свій новий твір „Дума". Музика навіяна мотивами українських повстанських пісень. Цей твір композитор присвятив Гантерському музичному фестивалеві, після чого, також у авторському виконанні, прозвучало п'ять фортепіянних п'єс.

Скрипаль Юрій Харенко з піяністом Володимиром Винницьким виконали аріозо М. Скорика, а відтак В. Винницький блискуче виконав „Бурлеску". Кульмінацією першої частини концерту був дует В. Винницького і М. Скорика — п'ять джазових п'єс композитора для фортепіяно на чотири руки. Як наддаток виконано його дотепну джазову обробку популярної „Für Elize" Бетовена.

У другій частині концерту квартет ім. Леонтовича, в складі Юрія Мазуркевича, Юрія Харенка, Бориса Дев'ятова і Володимира Пантелеєва, виконав як дарунок композиторові у 60-річчя, квартет Ф-меджор Бетовена, а після того твір, який, мабуть, справив на публіку найглибше враження. Це був твір ювілята — концерт для фортепіяно з оркестрою, ч. 3, в авторській версії для фортепіяно з квартетом і великим барабаном. То було тільки друге виконання цього твору, бо світова прем'єра відбулася кілька днів раніше на престижевому фестивалі „Music Mountain" в Коннектикат і пройшла з великим успіхом, так що організатори запропонували нашому композиторові повторити цей твір у 2000 році.

В Гантері вщерть виповнена шанувальниками М. Скорика заля стоячи вітала композитора після виконання цього твору.

У плянах М. Скорика на серпень — концерти в Німеччині, на вересень-жовтень — в Україні. Відтак композитор М. Скорик повернеться до ЗСА, де плянує концерти в Ню Йорку, Чікаго, Клівленді, Дітройті та інших містах.

О. Кузьмович

З АРХІВУ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

Обкладинка книги спогадів.

80-річчя Валентини Крещенко, 1997

"... Лежала, прикрита трупами моїх друзів, відчуваючи, як пече рука і нога, все тіло. Я була при пам'яті. ... Чую страшні крики по цілій в'язниці. Кидають гранати. Боже! Це ж пекло!!! Маленькі кімнати, де було понад 30 в'язнів, закидають гранатами. Поранені просили допомоги, гинучи. Відчувала свій кінець і я, не знаючи, що в мені сидять аж сім куль".

Цей уривок узято не з детективної історії і не зі сценарію американського бойовика, а з опублікованого в м. Дубно, на Волині, документального спогаду дивовижної жінки, якій Боже провидіння допомогло витерпіти нестерпне, пережити неймовірне, щоб стати свідком злочинного розстрілу кількох сотень безборонних в'язнів, зокрема дітей і жінок.

Завдяки старанням директора Державного Історико-культурного заповідника м. Дубно Петра Смолія, спогад Валентини Крещенко під заголовком "Великдень у в'язниці", взятий з архіву Українського Музею в Ню Йорку, видано в Дубненській "Просвіті" невеликою брошурою, обсягом 35 стор., з кількома фотографіями, і надіслано знов до музейного архіву. Розповідь В. Крещенко охоплює короткий період із життя авторки – всього один рік, проведений спершу в Рівненській, а потім у Дубненській в'язницях. Та якби вона описала навіть один лише день із того року – 23-го червня 1941 року, то й тоді ця скромна книжечка переважила б не одне солідне видання.

Як пише в передмові старший науковий працівник заповідника Микола Пшеничний, "душа цієї мужньої жінки по вінця переповнена трагізмом, печать якого вічно несе на собі народ український". Що найперше вражає в оповіді Валентини Крещенко, – це її воля до життя і незмінне (сказати б, нездоланне) почуття гумору як антидот (протиотрута) в нестерпних життєвих обставинах. Друге, що найбільше вразило мене після ознайомлення з цим спогадом, було змішане відчуття ірреальности навколишнього світу, а водночас – відчуття якоїсь провини, власної гріховности. Адже авторка з такою неймовірною біографією, ота "жінка з печаттю трагізму народу українського" живе поряд, а ми досі про неї й не знали. Нині В. Медвецька мешкає в старечому будинку в Денвері, штат Кольорадо, і має все той же молодечий погляд на життя. 17-го серпня ц. р. їй сповниться 81 рік. Іґноруючи всі випробування долі, вона кепкує і з долі, і з себе, і зі своїх болячок, повторюючи, як і в 24 роки: "Тільки добрі люди помирають, а я ще живу...".

Брошура В. Крещенко "Великдень у в'язниці" зовні непоказна. Поліграфічно цьому виданню важко конкурувати на нинішньому вибагливому книжковому ринку: пересічний папір, розпливчасті знімки, не дуже висока видавнича культура. Але про все це забуваєш, почавши читати фантастичну оповідь, у якій нема ні крихти фантазії. Винятково вартість цих спогадів ще й у тому, що авторка не лише відтворює ситуації і події,– вона поіменно називає "своїх братів, своїх катів" (за В. Стусом): як перші, так і другі ходять поміж нами донині.

Валентина Медвецька – Крещенко1 В. Крещенко, – звертайтеся до музейної крамнички на адресу: The Ukrainian Museum, 203 Second Avenue, New York,N.Y. 10003, Тел.: (212) 228-0110.

А ще хочеться запропонувати, щоб кожен із вас оглянувся довкола себе: може, ваші сусіди чи знайомі, та й ви самі теж позначені отією печаттю вічного трагізму, може, у вашому житті теж відбилася краплиною історія нашого народу? Архів Українського Музею в Ню Йорку відкритий для особистих спогадів, фотографій, документів, бо сума наших індивідуальних життєписів складає історію народу.

В одній дубненській газеті читаємо таке: "Державний історико-культурний заповідник Дубно висуває на здобуття нагороди імені Авеніра Коломийця кандидатуру Валі Крещенко – громадянки ЗСА, за книжку "Великдень у в'язниці" (Дубно, 1997) про енкаведистські розстріли у Дубненській тюрмі в червні 1941 р." Хто такий Авенір Коломиєць? Ось кілька означень із тієї самої ґазети: "Ім'я напівлеґендарне, загадкове , замовчуване, таланопите".

Але про нього – за іншої нагоди. Іншої нагоди чекає й розповідь про трагедію Валентининої сестри, Олени Вальковської в Польщі, і всієї родини Крещенків, про яку лише побіжно згадано у післямові до опублікованого спогаду.

Надія Світлична,
Український Музей у Ню Йорку

ПОРАДИ

Д-р Юліян Мовчан

ЗДОРОВ'Я – ВСЬОМУ ГОЛОВА

Лікувальне харчування при лихоманці

Лихоманка, простуда або інфекційні захворювання часто супроводжуються підвищенням температури тіла. У харчовий раціон таких хворих лікарі рекомендують включати велику кількість рідини, аби забезпечити виведення з організму токсичних речовин та залишкових продуктів обміну, як також поповнення значних втрат рідини з потом та посиленим диханням.

Рідини призначається біля двох літрів на добу — мінеральні води, чай з молоком, компоти, фруктові соки. У раціон хворого повинні бути введені продукти, які містять білок (куряче і волове м'ясо, яйця, сир, молоко). Молоко доцільніше давати з чаєм або неміцною кавою. Дуже корисно пити кефір, кисле молоко, які мають освіжуючі властивості.

Жири (товщі) також можна додавати до страви, а не споживати їх у чистому вигляді. Основним жиром у дієті повинно бути вершкове масло. Страви рекомендується давати хворому в рідкому або напіврідкому стані. При чому, основну масу їжі рекомендується споживати в періоди зниження температури. Особливо приємні таким хворим кислі або кислосолодкі страви.

М'ясо не повинно бути дуже жирним (телятина, яловичина, кури, риба). Також можна давати неміцні м'ясні бульйони та м'ясний і рибний холодець.

Для забезпечення хворого білками в дієті рекомендується давати м'який сир, яйця (зварені некруто або у вигляді кремів, бісквітів та супів, заправлених жовтком). До варених і протертих овочів додають вершкове масло. Також рекомендуються соки із сирих овочів. Їх можна комбінувати з фруктовими або ягідними соками. Якщо хворі через свій тяжкий стан відмовляються від їжі, їм можна запропонувати пити молоко, соки, компоти або міцні м'ясні та курячі бульйони. (За матеріялами медичної газети України „Ваше здоров'я", число за 8-ме березня 1998 р.).

„Вірус втоми бродить по Европі"...

Під таким заголовком читаємо в тій самій газеті допис, який за матеріялами закордонних видань опрацювала Наталка Польовик.

Авторка пише, що синдром хронічної втоми — явище загадкове і підступне. Перші його прояви зафіксовано близько півсторіччя тому англійськими лікарями. Але детально вивчати цю хворобу почали лише у 80-их роках американські вчені. На жаль, спостереження за цим незрозумілим симптомом покищо не дали остаточних висновків. Особливості перебігу захворювання дуже індивідуальні, хоча всі без вийнятку хворі скаржаться на втому „без причини"... Одні додають, що в них болить голова, інші страждають від напруження та ослаблення в м'язах, ще інші — постійне бажання спати...

Вчені також „розуміють" хворобу по-різному. Одні посилаються на спадкову схильність до цього синдрому і вважають причиною його виникнення неправильне харчування або хаотичний розпорядок дня. Інші вважають, що причиною проблеми є так звані „віруси втоми", які вражають нервову, м'язову та імунну системи. Але доки вчені та лікарі дійдуть до свого спільного висновку щодо причини недуги, „втомленим" хворим вже тепер треба чимось допомагати. Тим більше, що синдром, як свідчить статистика, вражає здебільшого молодих людей — віком від 28 до 45 років. При тому більшість пацієнтів — емоційні жінки, яких є вдвічі більше ніж чоловіків. Отже, що треба робити в такому випадку?

Ось що. Якщо ви відчуваєте постійну втомлюваність — почніть з вітамінів, приємних фізичних вправ, легенької дієти та улюблених занять. Але якщо нічого не допоможе — треба звернутися до спеціяліста або спеціялістів, щоб зробити комплексне обстеження. Бо тільки уважна фізична екзаменація вашого тіла, поєднана з належними лябораторними аналізами, можуть дати відповідь на питання, що є причиною вашої втоми.

Як розпізнається мозковий удар

Напевно, всім відомо, що в українській мові — мозковий удар, в англійській — строк, а в грецькій — апоплексія є дуже серйозною лікарсько-медичною проблемою, яка стається внаслідок крововиливу в мозок і тому людина або вмирає, або, хоч і залишається жити, то стає в більшій або меншій мірі спаралізованою. Як же розпізнається мозковий удар? Які його симптоми?

Вони є різні, бо все залежить від величини мозкового удару, тобто, крововиливу у мозок, як також від того, в якій саме частині мозку стався крововилив.

До цих симптомів належать такі: несподівана втрата зору або подвійне бачення, раптове ослаблення рук, ніг та лицевих м'язів, раптове знечулення шкіри обличчя, ніг та рук лише на одному боці тіла. Також внаслідок такого удару людина може раптово втратити здатність комунікуватися (розмовляти) з іншими, втрата балансу тіла, запаморочення.

Оскільки мозковий удар є наслідком більшого або меншого крововиливу в мозку внаслідок розриву кровоносної судини, однією з причин такого розриву є високий тиск крови. І тому, щоб не сталося такого крововиливу, треба завжди мати нормальний тиск крови.

Іміґраційні справи

Український центр „Паллада"

Я одержав право на постійне проживання по виграшу в іміґраційній льотерії і приїхав до ЗСА минулого літа. Я ще не одержав „зеленої картки" і хотів би знати, через який час буду мати право подавати папери на одержання громадянства ЗСА. Чи буде мені зараховано до мого стажу перебування період очікування на „зелену картку"?

Більшість постійних жителів ЗСА можуть одержати громадянство через п'ять років від того часу, як одержали право на постійне проживання. Для тих, що переходять співбесіду в СІН - це буде той день, коли іміґрант перейде співбесіду і йому буде поставлено у пашпорт червоний штамп, який це посвідчує. Для осіб, які проходять процедуру оформлення на постійне проживання за кордоном, це буде день в'їзду до ЗСА. Їм також ставиться у пашпорт відповідний штамп. Тим, кому надано право постійного проживання в результаті розгляду прохання про притулок - це буде то число, коли прохання було затверджено (не дивлячись на те, що подавати папери на одержання картки постійного жителя вони можуть лище через рік після отримання статусу). Отже весь період, поки картка постійного жителя виготовляється, зараховується до стажу перебування.

Мої документи знаходяться в іміґраційному офісі міста Нюарк, Н. Дж., і скоро мене повинні закликати на співбесіду з приводу виграшу права на постійне проживання по лотереї DV-98. Я читав у газетах, що треба обов'язково приходити з адвокатом, який би мене захищав, інакше мені відмовлять. Чи це дійсно так?

Перш за все, адвокат потрібний тоді, коли, як ви кажете, є потреба захищати інтереси іміґранта. Отже, коли справа знаходиться в іміґраційному суді, то без адвоката її провадити практично неможливо. У більшости випадків (наприклад, співбесіда на одержання статусу по петиції жінки (чоловіка) чи по іміґраційній льотереї) присутність адвоката непотрібна. Отже, вирішальне значення має не факт присутности адвоката на співбесіді, а підготовка до неї. Для цього допомога іміґраційного адвоката може бути дуже корисною.

Це дуже поширена помилка, коли думають, що "виграш" по льотереї сам по собі вже гарант одержання статусу. Коли йдеться про льотерію, то варто пам'ятати, що "поки в руках чого не маєш, не говори, що вже твоє". І причиною занепокоєння повинно бути не те, що може не вистачити віз (багато з тих, що "виграли", довідавшись детальніше про процедуру, самі відмовляються від візи), а те, як правильно підготувати справу, щоб не було відмовлено у візі пізніше, коли вже зроблено чималі витрати (у цих випадках ні консуляти, ні СІН грошей не повертають). Разом з тим, для одержання права постійного проживання існують певні і конкретно встановлені вимоги. Тільки відповідаючи цим вимогам, іміґрант може успішно перейти співбесіду. Подаючи документи до СІН, треба наперед прораховувати придатний плян дій з розрахунком на завершення процесу, а для цього потрібні не лише вміння писати англійською мовою, але й деякі спеціяльні знання. Наші люди з України звикли покладатися на себе і забувають, що в Америці без адвоката "і ні туди, і ні сюди". Щоправда, в Америці частенько не без гріха й адвокати, а про газети вже і говорити годі. Наприклад, коли вперше було оголошено про те, що відбудеться іміґраційна льотерія віз, то деякі відомі адвокати, знаючи, що заявка учасника льотереї складається з подання прізвища, адреси та дати і місця народження, не соромились оголошувати (в російськомовних газетах), що "участь адвоката у заповненні заявки необхідна" і брали за цю послугу 150 і більше долярів.

На щастя, далеко не всі адвокати такі "бізнесмени", а приклад — лише нагадка про те, що треба "сім разів подумати", перш ніж прийняти рішення, кому довірити свою справу. Адвокатам нашого іміґраційного центру щороку доводиться докладати великих зусиль, "витягуючи" справи осіб, які злегковажили цим і "завалили" співбесіду. СІН також не дуже докладає зусиль для того, щоб в достатній мірі проінформувати та забезпечити своїх клієнтів необхідною інформацією. Наприклад, службовець, що висилає виклик на співбесіду, не знає, чи ви перейшли медкомісію чи ні і, взагалі, на якій підставі ви збираєтесь одержати статус постійного жителя. Тому вам ще раз буде запропоновано перейти медкомісію (хоча ви вже її перейшли і подали до СІН результат) і форму для виповнення спонзором (навіть якщо вам це непотрібно), і стандартний набір інформативних матеріялів, які стосуються лише осіб, що ідуть по лінії одруження і тому можуть лише заплутати тих, хто одержує статус по іміґраційній льотереї.

А от перекладач вам може придатися (деякі офіси СІН можуть запропонувати свого). Адвокат не може бути перекладачем, так само, як і будь-який ваш родич. Це повинна бути стороння особа, яка

(Закінчення на стор. 19)

Володимир Романюк

"КАВАЛКИ" ВІД ВЛОДКА

Релякс з "Ремінґтоном"

(Гумористичне оповідання)

Похмурого осіннього ранку допотопний "Ремінґтон", що вірно впродовж років допомагав Влодкові Подоляці заробляти кусник хліба насущного, раптом затявся. Виглядало — назавжди.

Запасні частини до "Ремінґтона" перестали виробляти чи не півстоліття тому, і тому годі було їх надибати. Навіть в Америці. Замість них у супермаркеті Влодкові запропонували комп'ютер. Недорого. На виплату. І поскільки до пенсії Подоляці було ще ого-го, а без кусника насущного не ого-го, — довелося придбати.

Але, поважання моє: комп'ютер, то вам не "Ремінґтон". Комп'ютер, панове і пані, вимагає відваги. І таки гнучкішої клепки.

На Влодкову думку, ні першого, ані другого йому не бракувало. Мабуть, саме тому, щойно екран монітора запульсував інтриґуючим сяйвом, Подоляка жадібно накинувся на клявіятуру, і з-під його енергійно-нервових пальців на зеленавому лузі монітора лошаками загарцювали поради й застереження. На жаль, про суть їх Влодко міг здогадуватися хібащо з графічних символів, бо все оте вистрибувало в англомовному варіянті, а Подоляка перебував у стані, який у янкі означає: "Did not understand English". Отже, хоч-нехоч, довелося усвідомити, що в даному випадку на відвагу та гнучкість клепки розраховувати не доводиться. І, усвідомивши своє становище, Подоляка дещо розгублено зупинився. Перед поглядом пульсувало: "If you can't do it, don't try!", що в більш-менш нормальному перекладі з англійської мови на мову українську означало: "Не вмієш — не берись!" Але Влодко навіть не здогадувався, про що, власне, йшлося, тож розгубленість тривала недовго.

Подоляка народився під Биком, та й відповідно був упертий. По-дітвацьки сподіваючись чуда, яке насправді могло статися хібащо за теорією великих чисел, Влодко накинувся на клявіятуру ще жадібніше і, як ото мавпа з веретою, продовжив енергійні маніпуляції.

Те, що перший млинець — завжди поперек горла, Подоляка запам'ятав ще з босоногого дитинства, коли якось колгоспний конюх Іван Буцало-молодший, підсаджуючи шестилітка на хирлявого рудого Цюника, зашкирився варгатою бузею: "Головне, Ладзю, мощно тримайсі гриви і не бійсі, як навіть впадеш. Бо то не ти перший та й не ти востатний!" Задоволений з власного глибоко філософського експромту, Буцало-молодший дико реготнув і так приклався багряною п'ятірнею до скромного Цюникового заду, що відлунило аж від Параничевої обори.

Але чи то Цюник виявився мудрішим від Буцала, чи просто докраю охляв на колгоспних хлібах, то тільки й того, що повів на Івана сумним сивим оком і, сухотно зітхнувши, спроквола потрюхикав вулицею. Протрясшись нею на щуплих Цюникових крижах у два кінці, Влодко щасливо відбув посвяту в кавалеристи, а мати, що з острахом спостерігала за дійством з порога, з полегшею переконавшись, що все обійшлося, розчулено презентувала Цюникові окраєць хліба. Попри те, що окраєць був помащений смальцем зі шкварками та ще й посолений, Цюник проковтнув частунок, не пережовуючи, і вдячно всміхнувся втомленим старечим усміхом...

Починаючи від отої першої кавалерійської лекції, стреси для Подоляки стали явищем звичним, а тому Влодко не надавав їм особливого значення. Хоча, якби Подоляка не полінувався принаймні запідозрити, що десь у нетрях його підсвідомости можуть куняти задатки до красного письменства, то стресів тих йому вистачило б на книжку та, може, й не на одну. Однак амбіційністю Подоляка не грішив. І, мабуть, дарма. Бо, маючи бодай трішки того гріха, позбувся би, принаймні, згадуваного did not understand і, отже, куди впевненіше, ніж ото тепер, поводився б з комп'ютером.

Промордувавшись перед зеленавим оком монітора кілька годин, Влодко видихнув не надто милозвучний слов'янський словозворот і, вдаривши клявішу "Off" та напівзомліло відкинувшись на спинку стільця, заплющив очі. Спрацювала система самозахисту від нервового перенапруження і, чого й слід було сподіватися, Подоляка задрімав.

...Снилася Влодкові рідна Україна...

Недільне пополудні. Садок вишневий коло хати. (Без хрущів, щоправда, садок, бо ті після Чорнобиля чи то геть звелися, чи виміґрували кудись у місця безпечніші). В садку, під вишнею - круглий столик. За столиком - Влодків кум Сашко, Сашків кум Юрко та він - Влодко. В підкидного дурня ріжуться.

— Може б воно щось трохи дзьобнути?.. — неголосно питає Сашко, мішаючи карти та косячи оком на літню кухню, де Юркова кума, а Влодкова жіночка Галюня порається з посудом.

— А чо' нє? - підтримує ідею Юрко і по-дівочому рожевіє.

Подоляка мовчки підводиться, йде до хати, і за хвилю на столику під вишнею росянисто гоноруєтся півлітрівка в оточенні чотирьох кришталевих шкаликів.

— А киньте нам, кумонько, щось на зуб! - кличе Юрко.

—Вже, бачу, награлися?.. - виходить з кухні господиня...

Сашко зосереджено продовжує мішати колоду карт, Юрко прихилив до кирпатого носика вишневу гілку і, здається, готовий витягти з цвіту всі запахи докраю. Влодко зацікавлено спостерігає за парою голубів, що, перекидаючись, пірнають-купаються у блакиті неба. Галюня зачудовано дивиться на усіх трьох, усміхається. Відтак на столику з'являються хліб-сіль, а до хліба-солі — сало, ковбаса, сир, тепличні помідори, квашені огірочки, часник, цибулька зелененька...

Хлопці враз пожвавішали. Сашко відклав карти і вмент скрутив голівку пляшці, мугикаючи "Щось у горлі деренчить - треба горло промочить!", розливає по першій.

Юрко підвівся з гранчаком у руці:

— Не прийми, Господи, за пиятцво, а за лікарство. Не п'ємо, браття і сестро, а лікуємося. Та й не через день, а щодня. Та й не по чайній ложці, а по чайній склянці. Тож нехай розіллється влага ся чревоугодная по всій периферії тілесній і нехай возбудить влага оная апетит во чревах наших!

За цими словами оная забулькотіла по колу.

— Безбожник! - пригубивши, сварить на Юрка пальчиком Галюня.

— А чо' дивуватися? Всі комуністи — атеїсти... — прохрумкотів огірочком Сашко.

Вслід оковитій, "во чревах" почали щезати хліб, сало, ковбаса, сир, помідори, часник, цибулька...

Сашко налив по другій:

— Щоби жили - не вмирали, позичили - не віддали. Щоби наші діти грому і потяга не боялися, трамвая не чіплялися і на козу "трактор" не казали!

Галюня сплеснула в долоні. Знову забулькала оковита, захрумкотіли огірочок з цибулькою, заквікало сало, поповзла ковбаса...

По третій налив Подоляка. Випили. Захрумкотіло, заквікало, поповзло. Всі троє з надією глядять на Галюню.

— Е, ні, хлопці! Ця була - "на коня", остання! Поможіть зібрати зі стола та й ріжтеся далі у свого підкидного!.. А ти, Влодку, — глибоко глянула йому в очі, — у своєму "Ремінґтоні" потягни вниз отой зелений гачечок з лівого боку, от...

Тої ж миті від чийогось необережного руху порожня пляшка зіткнулася з кришталем, і... Влодко пробудився.

"Оце так релякс! Таке хіба тільки в Америці присниться може" — подумав. Відтак, усе ж, видобув з шафи передвоєнного ще "Ремінґтона", і відразу ж побачив зелений гачечок зліва. „І як воно могло статися, що я про тебе геть забув?", — не без певного невдоволення собою подумав Подоляка. Обережно потягнув гачечка донизу. "Ремінґтон" енергійно клацнув, відпускаючи каретку. Подоляка вклав у неї папір і швидко-швидко побіг пальцями по клявіятурі...

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Латають кризу українськими талантами

Свого часу ми згадували у спортових вістях „Свободи" про кризу в російському футболі. Хиби дали про себе знати ще у відбіркових іграх за вхід до фінальної рунди світового чемпіонату, що недавно пройшов у Франції. На спортових сторінках російської преси чулися дуже критичні голоси футбольних знавців і тренерів. Вони дорікали тренерам збірної і деяким футболістам, які підвели надії „родіни". Дісталося й деяким „малоросам", що зрадили український футбол, подалися в Росію і стали „москалями", тобто прийняли громадянство Росії. Більшість тих вихованців українського футболу (Онопко, Канчельскіс, Юран, Никифоров) згодом були продані чоловим футбольним клюбам Еспанії, Портуґалії, Італії і Анґлії. Одначе вони залишилися громадянами Росії і тому їх включають до виступів на міжнародній арені в репрезентації країни. Не відзначаючись патріотизмом щодо прибраної „родіни", деякі „малороси" часто пропускають ігри, інші просто відробляють „панщину", і репрезентація Росії зазнає поразок.

Так сталося в зустрічі із репрезентацією Польщі, з якою збірна Росії програла, вислідом 1:3, а пізніше ремісувала із збірною Грузії — 1:1. На початку вересня репрезентація Росії має вперше в історії зустріти у відбіркових змаганнях за чемпіонат Европи збірну України, і у зв'язку з цим важливим виступом до справи футболу вмішався навіть президент Єльцин, який наказав віцепрем'єрові Олегові Сисуєву зробити, головно фінансово, усе можливе для поборення на футбольному господарстві згаданої кризи. З дотеперішніх кроків видно, що футбольна Росія серйозно почала готуватися до зустрічі з Україною. Недавно тренером був призначений Ігнатьєв, невдовзі його змінив Михаїл Гершкович, але також не загрів місця. Відтак вибрали тренером вихованця українського футболу Анатолія Бишовця, який в останніх кількох роках виконує працю головного тренера Санкт-Петербурзького „Зеніту". І ось тепер цей футбольний фахівець з України має вивести з кризи російський футбол. Очевидно, московські чиновники мають велику надію, що Бишовець зуміє не тільки притягнути до складу збірної згаданих вище „малоросів", але і надихнути їх ентузіязмом, щоб вони серйозніше ставилися до важливих футбольних поєдинків на міжнародній арені і особливо в зустрічах із збірною України у відбіркових іграх за чемпіонат Европи.

То буде справді цікава зустріч, бо майже половина репрезентатів Росії — це вихованці українського футболу, які тепер мають грати під проводом українського тренера, учня головного тренера збірної України Валерія Лобановського. Чи увінчається успіхом місія Бишовця в російській футбольній репрезентації, покаже недалеке майбутнє.

Збірна України почала новий сезон з поразки

Згідно з плянами підготови репрезентації України до виступів відбіркових серій за вхід до фінальної рунди за чемпіонат Европи в 2000 році, недавно відбулися товариські змагання в Києві дружин України і Польщі. Як відзначили польські футбольні репортери, в цій зустрічі протягом першої половини переважали польські футболісти, які і здобули ведення — 1:0. В цьому часі в складі збірної України виступали, майже вповні, резервісти, яких оглядали тренери збірної. У другій половині головний тренер Й. Сабо замінив аж 8 футболістів з першого складу. У висліді тієї зміни, репрезентанти України перейняли ініціятиву в грі, але після здобуття чергового голя гостями українським футболістам лишилося замало часу для втілення переваги в перемогу. Єдиного голя для збірної України здобув Шевченко. Склад збірної України в цих змаганнях: О. Шовковський, М. Старостяк, В. Микитин, Ю. Дмитрулін, В. Єжерський, О. Головко, С. Попов, Д. Михайленко, О. Чижевський, В. Ващук, С. Скаченко, А. Шевченко, Ю. Калитвинцев, О. Бенгінський, Г. Зубов, В. Косовський, В. Кривенцов, А. Гусин, Е. Цихмейструк, С. Ребров.

У розмові з польськими футбольними репортерами тренер репрезентації Польщі Януш Вуйцік сказав, що, не зважаючи на цю поразку, збірна України є сильним суперником і, на його думку, має можливості ввійти до фінальної рунди Европейського чемпіонату. Вуйцік додав, що головним противником України буде чемпіон світу, репрезентація Франції. День перед змаганнями головних репрезентацій відбулася зустріч молодших збірних, у яких високу перемогу — 6:1 — здобула Україна.

Українські футбольні клюби в іграх за Чаші Европи

Вже відбулися льосування ігор кращих футбольних клюбів країн Европи за Чаші Континенту. Згідно з цим льосуванням, київське „Динамо" має свого першого суперника у відбіркових іграх за Чашу чемпіонів, за яку київські футболісти змагалися в минулому сезоні.

Отже, „Динамо" матиме дві зустрічі, на виїзді і в Києві, з валійським клюбом „Беррі Тавн". Переможець тієї серії в черговій рунді змагатиметься з клюбом „Спарта", Прага, Чехія. Зустріч українських і валійських футболістів призначено на 22-го і 29-го липня ц. р.

Крім київського „Динамо", за інші Европейські Чаші змагатимуться: донецький „Шахтар" — за Чашу УЕФА (Футбольної Федерації Европи). Першим суперником донецьких вуглекопів буде клюб „Биркиркара" з Мальти. Київський ЦСКА (Армія) в ролі фіналіста за Чашу України, в серіях ігор переможців і фіналістів держав Континенту, гратиме за Чашу Европи між цими суперниками. Перші зустрічі, вдома і на виїзді, українські військовики відбудуть з ірляндським клюбом „Корк Сіти".

Полтавська „Ворскла" розпочала виступи за Чашу Европи „Інтертото". Отже, аж 4 українські футбольні клюби мають можливість брати участь в іграх за Чаші Европи, що було неможливо в імперські часи. Тоді привілеї мали московські клюби.

Ро-Ко

Вперше! Краще! Більше!

(Переживання „бараболяного" футбольного вболівальника)

Від спорту, як від наркотику, важко відвикнути — така вже природа людини, що вона мусить з кимось за щось змагатися. Так є з футболом, який колись в Галичині називали „по-людському" — копаним м'ячем, а в Америці він чомусь — „соккер". Футбол став універсальним родом спорту на світі — навіть в „антисоккерівській" з природи Америці здобуває мільйони прихильників, особливо серед дівчат.

І мене не оминула ця спортова лихоманка під час цьогорічного чемпіонату світу, що відбувався у Франції. Я так переживав, мовби особисто був присутній на всіх головних матчах, хоч я був тільки, як тепер називають таких вболівальників, „ковчпотейтом", тобто „мішком бараболі", який сидів чи лежав на софі перед телевізором. Часом навіть так переживав, що більше втомлювавсь, ніж ті гравці, які бігали за м'ячем півтора години на грищі.

Таких „бароболяників" було на світі 37 мільйонів, а всіх матчів — 64; тобто кожний десятий мешканець Землі дивився бодай на один матч на телевізії.

Дивився і не надивився. Бо сьогодні техніка гри така висока й прецизна, немов вирахувана комп'ютером. М'яч літав від ноги до ноги, ніби був прив'язаний на шнурочку. Не знаєш, хто переможе! І то була найбільша проблема.

Дивитися на змагання, коли не знаєш, за ким „тягнути", котрій дружині симпатизувати — це те саме, що слухати дебати політиків. Тим більше, що на цьому турнірі виступали не просто спортові дружини, але збірні держав. А Україна — держава! Але України не було... То за ким тягнути? Вибирати собі дружину під час матчу тяжче, ніж вибирати голову Верховної Ради, бо маєш тільки 90 хвилин обмеженого часу.

Хто перемагав? Хто вигравав? Виграли ті, для котрих м'яч був круглішний, тобто ті, що забили більше ґолів, а рідко ті, що краще грали.

Спочатку, коли дружини грали в елімінаційних змаганнях, не було великої напруги. Але коли залишилося 16 і кожний матч мусив закінчитися перемогою, то мої нерви натягувалися, як струни на скрипці під час коломийки. Тоді були догривки на півгодини. Якщо одна з дружин не забила т. зв. „золотого м'яча" в сітку противника, то обидві дружини виставляли по п'ять копунів, які по черзі стріляли до воріт сам на сам з воротарем противника... аж котрась дружина забила більше ґолів. Напруга, мов від електричного шоку...

Тому що грали держави, без політики не обійтися, навіть при телевізорі. Ось грає Хорватія з Німеччиною. Сьогодні Німеччина — добрий сусід України. Дає валютні позики. Їхній прем'єр-міністер і президент відвідали Україну. А хорвати приїхали до Києва й виелімінували нашу державу від дальших змагань за світове мистецтво. За ким мені тягнути?

Ось грає Хорватія з Голляндією. У Голляндії існує хор „голляндських козаків", який заснував наш славний маестро Антонович з самих голляндців. Цей хор краще співає українські пісні, як перехвалені наші діяспорні ансамблі. І „голляндські козаки" грали той матч так елегантно, немов танцювали на сцені гопака. А вислід 2:1 для хорватів. За ким мені тягнути?

І фінал! Бразилія — теперішній чемпіон, фаворит — проти Франції, яка ніколи ще не дійшла до фіналу. У Бразилії уже понад 100 років живе багато сотень тисяч українців, але у Франції знайшла притулок перша українська політична еміґрація за гетьмана Орлика. Королевою Франції була Анна Ярославна, яка з собою привезла з Києва Біблію, і єдина на королівському дворі була письменна. На її Святе Письмо присягали всі наступні королі, хоч ні слова не розуміли, бо воно було писане кирилицею. Зате бразилійці мають жовто-блакитні кольори: сорочки жовті, як лани нашої пшениці, штанці голубі, як наше небо. Правда, це „мельниківські кольори", бо в бразилійців жовте — нагорі. І бразилійці чемпіони, а за чемпіоном завжди йти легше. То за ким тягнути?

На початку цього найважливішого матчу я був невтральний, сказавши собі, за нашою національною традицією: якось то буде. Коли французи здобули два ґолі, я себе легко переконав, беручи до уваги історичні, культурні, політичні і державні взаємини України і Франції. І добру зробив децизію — Франція стала новим чемпіоном.

...Кожний турнір, а ще світовий, має свої особливості й рекорди. Так і цей. Наймаркантніші:

Вперше ЗСА забили ґоля під час своїх виступів за „соккерівську" першість світу. А це ще далеко до чемпіонату, хоч американці мають досить своїх власних світових чемпіонатів, згадати хоч би „супербовл" їхнього футболу чи світові серії бейзболу. Ніхто їм їх не відбере, бо вони грають самі з собою. Чи це не нова форма імперіялізму вищости? — запитав я себе.

Вперше забив два ґолі в однім матчу захисник, як годиться, — француз.

Вперше кожна з 32 держав, що ввійшли до турніру після кількарічних елімінаційних змагань, отримали по 4 мільйони долярів. (Придалися б були українській владі! Може, це дасть поштов нашому Президентові і депутатам Верховної Ради подбати, щоб Україна була в наступному турнірі? Бо їм ніщо так патріотично не пахне, як американський доляр!).

Вперше всі румунські гравці вийшли на площу бльондинами, як Марлін Монро. І це їм не помогло.

Вперше майже всі гравці поголили собі голови на нульку. Вийняток — французький воротар. Бо він лисий, як коліно. Він так емоційно сприймав кожну гру, що по фінальному матчі, замість підскакувати з радости, сів на площі і розплакався, як мала дитина.

Вперше французький президент, не зважаючи на свій поважний пост, крутився на своєму місці, немов сидів на шпильках. І не диво, бо цей футбольний чемпіонат вважається у всій Франції другою найважливішою подією після закінчення Другої світової війни. (Яку важливість мала б така подія в Україні? Напевно, була б найважливіша після Жовтневої революції в Петрограді, яку в Україні досі святкують аж три дні?).

... Не зважаючи на всі успіхи й рекорди, я розчарувався, коли прочитав, що бразилійці виступали не в голубих, а в зелених штанцях. Не моя вина. Завинив мій „сеньйор"-телевізор — йому понад 20 років. Треба буде купити новий на наступний турнір. Наразі маю час, бо він відбудеться аж за чотири роки.

Москві...

(Закінчення зі стор. 5)

спитаємо себе: що ж забрали з собою в могилу ті сім з половиною мільйонів українських великомучеників?

В 65-ту річницю Вічної Пам'яті про 32-33-ті роки схилімо наші голови в молитві до Всевишнього, за синів і дочок української святої землі, і нехай буде їм вічна пам'ять. Ми віримо, що прийде час, коли український народ здвигне пам'ятник слави мученикам всіх часів.

Ці мої болісні рядки хочу закінчити словами з листа від моїх дорогих друзів — Лідії Коваленко і Володимира Маняка:

„Вельмишановному Михайлові Гояну від авторів цієї гіркої книги. Якщо рідна наша Україна перейшла таку біду і НЕ ВМЕРЛА, то жити їй вічно! Ми ще будемо щасливі в нашій Україні, де дім і наш, і Ваш. Доброго здоров'я Вам і Вашій родині! Лідія Коваленко, Володимир Маняк. 28 січня 1992 р. Київ".

Святочне вручення дипломів у Сиракюзах

Зліва: В. Корчинський, М. Фрушело, Т. Синенко і директорка школи Фенсор під час вручення дипломів.

У Сиракюзах в Українському Народному Домі 6-го червня відбулася градуація випускників Рідної Школи ім. Лесі Українки.

Відкрив програму о. д-р Мирон Ткач, голова УККА. Програму вела Ганя Грицик. Отець-сотрудник української католицької парафії св. Івана Хрестителя Степан Кукліч провів молитву. Г. Грицик представила абітурієнтів. Цього року щасливо закінчили школу українознавства Тарас Синенко і Микола Фрушело.

Зі святочними словами звернулися до випускників д-р Іван Гвозда, дорадник школи, і опікун кляси Микола Дупляк. Вони висловили думки про ролю випускників не тільки в українському житті, але також в американському; пригадали випускникам, що їхнє життя лише починається, і порадили, щоб вони продовжували свої студії, щоби працювали для добра України і брали активну участь у наших українських організаціях.

Директорка школи Фенсор розповідала про успіхи випускників у навчанні в українській та американській школах, участь в організаціях, громадську діяльність і про їх пляни на майбутнє. Після цього вона вручила випускникам дипломи. Тарас і Микола щирими словами привітали присутніх, подякували батькам, учителям і дирекції школи за те, що ті опікувалися ними, за поради і готовість їм помогти.

Від УНСоюзу випускників привітав Володимир Корчинський — радний і голова Округи УНС у Сиракюзах. Він подарував кожному чека на 50 дол.

Після цього колишні абітурієнти школи заспівали „Давня весна" і „Лебеді материнства", а відтак шкільний хор під диригентурою Славки Бобецької виступив з дуже цікавою програмою.

Баль продовжувався до пізньої ночі під звуки оркестри „Ворона", членами якої є Тарас і Микола.

Володимир Корчинський

Український центр...

(Закінчення зі стор. 14)

має право постійного проживання або громадянство ЗСА.

Чи є якісь новини щодо можливости одержати „зелену картку" для тих, хто перестояв свою візу і знаходиться в ЗСА?

Нещодавно ми одержали повідомлення про те, що комісія Сенату ЗСА (Senate Approrpriations Commettee) включила до розгляду питання про відновлення існування положення закону, відомого як пункт 245(і), що існував на протязі трьох років і давав право особам, що не мають дозволу СІН на перебування в країні або перестояли свій дозволений термін перебування одержувати право постійного жителя на території ЗСА. Згідно цього положення, що діяло до початку 1998 року, такі особи повинні були сплатити додатково кару у розмірі 1,000 дол.

Завдяки цій програмі держава щороку одержувала більш як 200 мільйонів долярів і програма користувалася широкою підтримкою в ЗСА. Ці гроші пішли до СІН і повинні служити покращенню роботи іміґраційної служби, і, в першу чергу для налагодження процесу одержання громадянства ЗСА (минулого разу ми писали, що у цій ділянці створилася надзвичайно напружена ситуація).

Для тих, хто виграв право на одержання статусу по іміґраційній льотерії, важливо, щоб питання було розглянуто до початку нового фінансового року (жовтень місяць), коли почнеться оформлення документів по льотереї DV-99. Ситуація нагадує минулорічну, коли багато людей, не дочекались рішення щодо продовження 245(і), і, щоб не втратити виграш, виїхали з Америки. Ті ж, що порушили закон і залишилися, одержали за кілька днів після цього подарунок - дозвіл на одержання статусу в ЗСА. Будемо надіятись, що цього року також всім, хто знаходиться в ЗСА без дозволу СІН і одержав повідомлення про виграш у льотерії, буде дозволено заплатити кару і подати документи на одержання статусу постійного жителя. Наступного разу ми скажемо, як розвиваються події щодо цього питання.

Нагадуємо, що право одержати „зелену картку" з додатковою сплатою 1,000 дол. (така сума була раніше) стосується лише тих осіб, які одержали право на одержання статусу згідно існуючого іміґраційного законодавства, а не всіх, хто хоче мати „зелену картку" і має можливість заплатити вищеназвану суму.

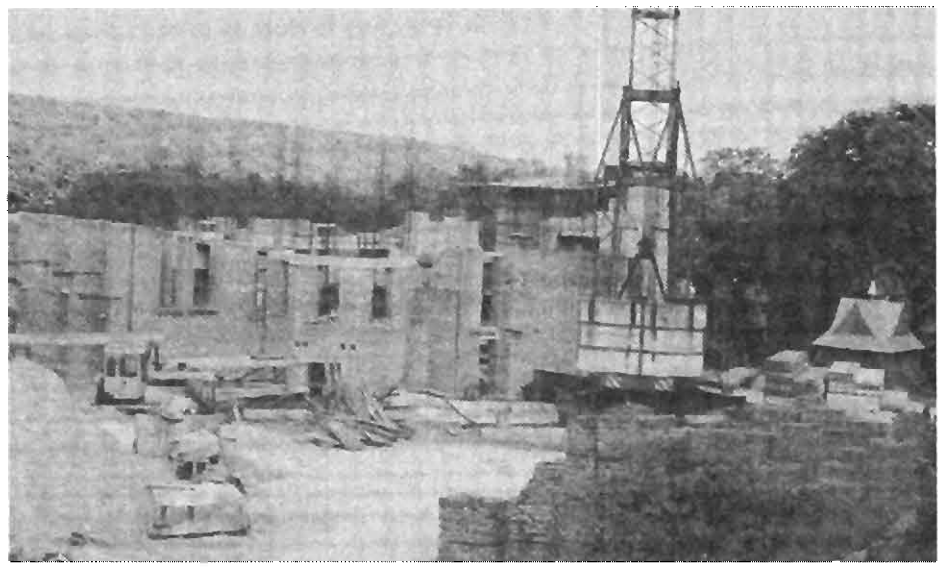
З іміґраційних питань просимо звертатися на адресу:
Pallada International
98 Second Ave., 2nd Floor.
New York, NY 10003
Tel: (212) 387-8683

БЛАГОСЛОВЕННІ МІСЦЯ УКРАЇНИ

Як врятувалася чудотворна ікона Зарваницької Матері Божої

Чудотворна ікона Зарваницької Матері Божої.

Вид на будову собору Божої Матері в Зарваниці.

Першу славну ікону Матері Божої принесла з Візантії до Києва княгиня Анна, дружина князя Володимира, як придане від своїх братів, грецьких цісарів. За переказом, цю ікону створив перший християнський іконописець Євангелист Лука. Згодом ікони почали писати Печерські монахи, між якими перший вславився Аліпій. Ікони ці уважалися цінністю і їх охороняли, як власне життя. Ікона, яку привезла до Києва княгиня Анна, після упадку Києва опинилася на Заході України, в Белзі, а з часом стала національною святістю поляків в Ченстохові.

В тому самому часі побожний монах знайшов на кущі, над річкою Стрипою, ікону Матері Божої, збудував для неї капличку, і вона стала джерелом духовости для українців в Україні і на поселеннях.

Ікона Зарваницької Матері Божої переживала трагічну долю свого народу. Вона з'явилась в Зарваниці, коли король Данило зі своїм братом Васильком Теребовельським змагались за утвердження Галицько-Волинської держави, по упадку якої західньоукраїнські землі стали частиною польської корони.

Згодом прийшли татарські напади, козацькі війни з поляками, і так аж до розборів Польщі, коли Галичина підпала під австрійську владу. Не раз горіла Зарваниця, горіла церква, але побожний нарід переховував ікону, знов і знов відбудовував церкву і монастир.

1754 року збудовано муровану церкву, до якої перенесено з каплички чудотворну ікону. 1789 року австрійська цісарева Марія Тереза переводила реформи монастирів, і тоді монахи покинули Зарваницю, а монастир перетворено на приходство. Зарваниця перейшла під опіку Львівської Капітули. 1867 року за старанням пароха о. І. Мандичевського відбулося урочисте коронування ікони, а незадовго, завдяки старанням Кардинала Івана Сімеоні, Папа Пій IX надав Зарваниці право відпустів.

Побожні діти Пресвятої Богородиці спішили з усіх сторін України до Зарваниці.

Прийшла Перша світова війна, фронти стали на обох берегах Стрипи. Згоріло село і монастир, лишилась тільки церква. По війні село відбудувалось, відновились паломництва до Зарваниці, але не надовго. Нова світова війна і большевицька окупація Галичини показали народові ворога, якого ніхто до того часу не бачив. 1941 року, втікаючи на схід, большевики залишили за собою гори трупів невинно замордованих жертв.

Довголітним парохом Зарваниці був о. Василь Головінський, брат підступного замордованого поляками сотника Юліяна Головінського та о. Мирона, пароха сусіднього Вишнівчика. Отець Головінський — визначний священик, патріот, переживши першу окупацію Галичини, знав, що помилування від большевиків не буде, і коли вони знайдуть чудотворну ікону, то знищать їх. Як врятувати ікону? Була думка віддати до музею, де можна було б її переховувати. Думали навіть взяти ікону з собою на Захід, а відтак повернути її до Зарваниці. Отець В. Головінський, порадившись, вирішив, що ікона повинна залишитися зі своїми дітьми у Зарваниці. Приготовано спеціяльний сховок під престолом Св. Миколая, і в березні 1944 року, коли вже не було іншого виходу, о. Головінський в присутності Сестри Меланії, ЧСВВ, та старшого брата Петра заховав ікону Пресвятої Богородиці та чудотворну ікону Ісуса Христа під престолом. Там також поставили „девоція", себто дари, які роками складали вдячні люди Пречистій Діві Марії. Це були щонайкращі коралі, золоті і срібні дари, що ними був прикрашений образ Матері Божої, та інші речі, призначені до богослужебного вжитку. На місце чудотворної ікони поставлено копію, яки виготовив мистець Петро Холодний, старший, а на місці ікони Ісуса Христа поставили пересувну ікону Матері Божої в оточенні ангелів.

Отець Головінський виїхав з родиною на Захід з думкою повернутись, коли все устабілізується. Але інша доля чекала і втікачів, і тих, що залишилися вдома. Німці затримали большевиків над Стрипою, і фронт, як і в Першу війну, простояв аж до літа 1944 року. Прийшли большевики і почалось жорстоке переслідування Церкви та всіх свідоміших людей. 1945 року почалось знищення Греко-Католицької Церкви і насильне запровадження московського православ'я. Мешканці Зарваниці відмовилися від православ'я, і тоді большевики замкнули церкву та зробили з неї колгоспну комору для збіжжя. Була небезпека, що пропадуть ікони, пропаде все.

Господарем колгоспної комори був Павло Деркач, який бачив загрозу, бачив, як комуністи грабують і нищать церковні цінності. Сестра Меланія взяла на переховання ікони Ісуса Христа, а Павло з дружиною перенесли чудотворну ікону Матері Божої додому. Ніхто про це не знав, навіть їхні діти. А тому, що до дому Деркача приходили часто різні урядовці, в страху за майбутнє ікони Павло передав її хористці Юлії Монастирській, яка взяла ікону додому за селом під горою, недалеко колишнього монастиря отців-студитів. Спочатку переховувала ікону за шафою, не раз потерпала, бо по селі ходили енкаведисти, робили обшуки. Для більшої безпеки вона замурувала ікону біля комина. У її хаті відбувались приватні Богослуження, з невеликою кількістю людей, щоб не викликувати підозріння. Про місце переховання ікони знали тільки Павло Деркач, його дружина Текля, та вуйко Юлії, о. Зиновій Монастирський з Кійданова. Церква була закрита і люди почали сходитись на Богослуження коло каплички на Чудотворне місце. Співали Службу Божу самі, керував співом і навіть виголошував проповіді дяк Михайло Манджур, йому помагали Юлія Монастирська, Йосифа Попіль, Зеновія Чорній та інші. Часами приїздили священики, які відправляли Служби Божі в лісі, а вночі – в сільських хатах. Міліціянти вартували біля криниці, не дозволяли людям набрати води. Доходило до бійки між відважними чоловіками і міліціонерами.

1960 року комуністи вибухами знищили капличку, а місце проголосили санітарною зоною та огородили колючим дротом. Але ні дроти, ні собаки, ні міліція, ні тайні агенти не могли зупинити вірних, що йшли до святого місця, щоб отримати духовну силу. В 60-их роках підпільно обслуговували Зарваницю о. Зеновій Монастирський та о. Арсеній Студит. Часто приїздив о. Павло Василик. Це він у 1988 році відважно відслужив Святу Літургію та заявив про вихід Української Греко-Католицької Церкви з підпілля. Часами до Зарваниці приїздили інші священики. Зі Львова приїздив о. Василь Ворновський, з Карпат о. Петро Чучман, студит, о. Василь Івасюк, о. Микола Сімкайло, о. Іван Сеньків та Тарас Сеньків. В 1976 році Митрополит Володимир Стернюк призначив завідателем відпустів о. Василя Семенюка, який відтак став парохом та головою Будівельного комітету нового храму на честь Зарваницької Матері Божої.

В 1989 році церкву хвилево відчинили священики Російської Православної Церкви. Вже на Покрови 1989 року близько тисячі вірних під проводом о. Василя Семенюка, несучи ікону Пресвятої Богородиці, пішли з Сапови до церкви у Зарваниці. Міліція заступила дорогу і не допустила до храму. Люди пішли до місця, де колись була капличка, і там почались реґулярні відправи. 21-го грудня Зарваниця і дооколишні села проголосили страйк. Відмовились працювати в колгоспі. Люди почали збирати підписи, і 95 відс. населення підтвердило свою належність до Української Греко-Католицької Церкви. З Тернополя приїхали голова комітету захисту прав УГКЦ Ярослав Демидась, о. Іван Якимів, о. Василь Семенюк, політв'язень Петро Касіячук. Того вечора влада в Теребовлі передала ключі до церкви, і присутні отці перший раз відслужили благодарну Службу Божу. Божий храм повернувся до правдивого власника. Чудотворну ікону Зарваницької Матері Божої урочисто повернули до храму. Що це чудотворна ікона, засвідчує підпис про реставрацію в 1918 році. Ікону знову відновлено 1991-1992 року.

Ікону Матері Божої врятували побожні парафіяни Юлія Монастирська, Павло Деркач та о. Зеновій Монастирський. Сестра Меланія, ЧСВВ, в часах переслідування пропала безвісти, пропала й ікона Ісуса Христа. Жахливі переслідування навіть найменшого прояву релігійного чи монашого життя ніхто не зуміє повністю описати... Більш як сорок літ велику таємницю про місце переховання старанно зберігали троє людей, яких Пресвята Богородиця вибрала Собі як охоронців Зарваницької ікони. В маленькій хатинці зберігалась велика духова цінність українського народу, її охороняли вибранці Пречистої Діви Марії. Першим помер Деркач, напередодні довгоочікуваної волі, а 1992 року, вже у вільній Україні, помер о. Зеновій Монастирський, вуйко Юлії. Вже старша, але повна енергії Юлія Монастирська літом живе у Зарваниці, а на зиму переїздить до доньки, до Львова. Згадує страшні часи, коли треба було потайки збиратись на молитву, а на перший знак, що іде міліція, треба було кидати все та втікати до лісу, як колись перед татарами.

З відновленням державности України та по виході Української Греко-Католицької Церкви з підпілля, життя в Зарваниці вернулось до старих норм. Тисячі паломників приходять на відпусти, а коли на заклик Патріярха Мирослава Івана Люба-

Юлія Монастирська, яка переховувала ікону Зарваницької Матері Божої.

(Закінчення на стор. 22)

ПОЖЕРТВИ НА БУДОВУ ХРАМУ БОЖОЇ МАТЕРІ В ЗАРВАНИЦІ

Тома Ярема — 50,100 дол.; 5,100 дол. — о. мітрат Ярослав Гайманович;

2,300 — парафія св. Івана Хрестителя, Брентфорд, Онт.;

по 2,000 дол. Параскевія Похмурська (4,000), Ліга Українських Католицьких Жінок, Парафія св. Михаїла, Монтреаль;

1,500 дол. Рой Басараба в пам'ять родичів, св. п. Михайла і Параски (Іванюк);

по 1.125 Володимир Смолинський, Петро Голіят (2,300);

по 1,000 Братство кол. вояків 1-ої Дивізії УНА, Станиця Гамільтон, Гурток Ручних Робіт при Українській Суспільній Службі, Торонто, Парафія Покрова Пресвятої Богородиці, Бирлінгтон, Онт., о. Зенон Вальницький, Михайлина Білоус, Ярослав Білоус, Роза-Марія і Стефан Васьків, Анна і Василь Верний, разом 2,000, Анна і Михайло Война, Василь Гаврилюк — в пам'ять родичів Павла і Марії, о. мітрат Іван Гаврилюк в пам'ять покійної дружини Дарії з Когутяків, Борис Галаган, Іванна і сини Андрій, Тиміш і Тарас Ганкевич — в пам'ять покійного Петра Ганкевича, Марія Гапак, Надя Дрогобицька, Стефан Дух, Розалія Зальопана — в пам'ять Василя, Олекси і Ореста Зальопаних (2,000), Олександра і Дмитро Ільковські з нагоди 50-ліття подружнього життя, Марія і Ярослав Лисий — в пам'ять родичів Стефанії і о. Григорія Гавдуників, Марії і Василя Лисих, д-р Ірена Наконечна, Володимир Ониськів, Ева і Олександер Сидор, Гелен Харук — в пам'ять бл. п. д-ра Дмитра Харука, Н.Н. — в пам'ять св. п. Анни Пашкат;

800 Катерина Ленько;

750 Володимир Кривоніс;

по 700 Ігор Ротко, Стефанія Серкіз — в пам'ять мужа Володимира і брата Михайла Козія, Апостольство Молитви Непорочного Зачаття, Палатайн, Ілл.;

500 Ліга Українських Католицьких Жінок, Кіченер, Он., Іванна і Петро Ганкевич, Юрій Головінський, Орест Кардаш, Катерина і Павло Кралька (1,000), о. мітрат Рудолф Лужний, Софія і Микола Леськів, Ірина і Петро Остапчук, д-р Михайло Палій, Надя і Ярослав Пастушенко, Марія і Василь Пелещук, д-р Олесь Стрільбицький — в пам'ять родичів Володимира і Іванни та брата Ярослава, разом 800;

по 400 з нагоди 50-ліття подружнього життя Анастазії і Івана Бутріїв, Володимир Стельмах, Братство кол. вояків 1-ої Див. УНА, Краєва Управа Канади;

370 Іванна Притоцька;

по 300 Катерина і Михайло Драбик, Інка Лодинський — в пам'ять св. п. Івана, Надія Мандрусяк;

по 250 Павло Бунька, Мася і Ярко Ганкевич, Марія і Михайло Ганкевич, Марійка і Билл Ганкевич Дейвис, Захарій і Марія Жилаві (1,250) Михайло Корчинський, Катерина і Евген Мастикаш, Евфрозина Мартинець, Марія Фіглюс;

по 200 Парафія Успення Пресв. Богородиці, Гримсбі, Онт., Микола Ватраль, Ілько Вітрак, Яків Гузан, Петро Захарія, Іван Ілемський, Марія і Дмитро Колтун, кредитівка СУМА, Йонкерс, д-р Ярослав Кривяк, Марія Кудла, Теодор Островский, Маріян Свистун, Н. Н., Галина Стельмах, Марія Стельмах, Роман Стельмах, Стефанія Туркевич, Люба і Дмитро Федорко, Іванка Шкарупа;

170 Анастазія та Іван Бутрій;

150 Марія і Мирон Наваринські;

110 Оксана і Михайло Салдит;

по 100 Левко Бабій, Михайло Баран, Ева і Стефан Баюс, Михайло Бойчук, Володимир Беріска, Оксана Бережницька, Іванна і Олекса Білик, Галина і Онуфрій Білоголовські, Ярослава Борачок, Франя Боднарська, Братство кол. вояків 1-ої Див. УНА, Станиця Едмонтон, Ст. Торонто, Христина Брикович, Стефа і Михайло Бучок, Ольга і Микола Василик, Зеня і Михайло Верещак, Анастазія і Антін Вішка, Наталка і Мирон Возняк, Анна і Стефан Волошанські, Теодозій Гальма, Володимира і Стефан Ганкевич, Галина Ганкевич, Ірина Гафткович, Анастазія Гірняк-Смертюк, Мирон Грамяк, Параскевія Гриняк, Роза-Марія Громчак, Катерина і Юрій Галан, Ольга Гевко, д-р Михайло Гладишевський, д-р Ігор Галярник, Ілько Герилюк, Анастазія Гірка, С. Горбачевська, Марія Дорош, Софія і Богдан Дусановскі, д-р Теодор Дзюбановський, Андрій Дзедзик, Наталія Закидальська, П. Іванів, Марія і Любомир Іваськів, Стефанія і Богдан Івахів, Марія і Михайло Івахів, Марія Іскало, Софія Кальба, мгр Василь і Лариса Кардаш, Ірина і Володимир Качмарські, о. Реналдо Кекіс, Ярослав Кіналь, Методій Кінах, Наталія і Володимир Клапіщак, Ярослава Клебан, Марія і Зенон Кобилянські, Корнило Когутяк, Анна і Іван Кордупель, О. Королевич, Анна і Володимир Косіцькі, Олександра Колігер, Марта і Дмитро Корчак, Оля і Василь Корж, Матильда Костко, Нестор і Михайло Коцай, Анна і Андрій Крупницькі, Сузанна і Зеновій Кузьма, Наталія Купчик, Дарія і Любомир Курилко, Лілі і Богдан Курилко, Марія і Василь Кєбак, Люба Левицька, Анна Лисович, Галина і Ярослав Литвин, Анна і Іван Лобів, З. Макійчук, Анізія і Василь Мандзії, Анна Мельник, Василь Меренюк, Михайло Метанчук, о. Петро Мойсюк, Марія і Володимир Міхоць, Мирослав Наливайко, Елизабет і Еміль Небесний, Стефанія Осадца, Г. і Ю. Ошипко, Іван Палій, Тетяна і Михайло Паславські, Василь Пасіка, Володимир Пасіка, Анна Політило, Марія і Евген Попович, Доня Рипушка, Анна і Богдан Садівські, Анна Самофал, Филис і Олександр Самофал, Василь Сірський, Ангелина Слободинська, д-р Остап Сокольський, Дам'ян Стельмах, о. мітрат Петро Стецюк, Людвік Сьолковський, Марія Таратула, Ольга і Теодозій Тарчанин, Марія Теслюк, Богданна і Евген Титла, Тадей і Ірена Турчиневич, Стефанія Федик, Род. Федун, Христина і Юрій Ференцевич, Марія Хоробрук, Іван Цимбаліста, Люба Цьолко, Евгенія Чемерис, М. Чіх, проф. Ігор і Анна Чорнейко, Стефан Чучук, Я. і О. Щур (300), о. крил. Едвард Ярема, Іванна і Михайло Яремко, Ванда Ірха Яцула, Стефан Шпак;

80 Михайло і Марія Ціко;

по 75 Юлія і Іван Головачук, Ярко Левицький, Петро Лукомський;

по 50 Р. Амш, Евгенія і Корнило Бабяк, Михайло Баб'як, Зеновія Баран, Журнал „Бандура", Ольга Бейгер, Тереса Бень, Ярослава Борачок, Михайло Бреннен, Михайло Бурак, Дзвінка і Христина Брикович, д-р В.Вареница, Христина і А. Вілсон, Н. Винницька, Надя Возьна, Катерина Волос, Люба і Володимир Вогенка, Володимира Войтович, Зоряна Гафткович, Іван Гафткович, Марія і Микола Гнатисько, Ірина і Осип Голинські, І. Головачук, Марія Гегера, Анастазія Гойда, Марія Данилів, Ольга Дусанівська, Омеляна і Корнелій Дзюба, Іван Джаман, Ольга Душенко, Б. Єдер, Люба і Богдан Загайкевич, Юрій Зелинський, Катерина Значко, Марія і Юрій Іванів, Марія Івасютин, Михайло Катрій, д-р Марта Качмарик, Анна Качмарська, Катерина і Стефан Качмарські, Андрій Кілко, Т. Киращук, Анета Коваль, д-р Л. і М. Ковальські, Ольга Коверко, проф. Ярослав Комаринський, Дмитро Косович, Юліян Косовський, Марія і Григорій Королишин, Надя і Володимир Король, Василь Креговець — Нова Зеляндія, Люся Крук, Оксана Кузьма, Міріям Курляк, Оля Кушнір, Соня і Петро Кушнір, Лідія Лугова, Маргарет і Софрон Левицькі, д-р Михайло Марунчак, Добр. Марта Мельник, Марія і Андрій Мідзяк, Дарія і Омелян Мурій, інж. Евген і Світлана Олексій, д-р Осип Оришкевич, Василина і Микола Осташук, Дамян Платош, Марія і Пилип Плотиця, Галина і Федір Папіш, Ольга Притула, Люба Процик, Ярослав Пришляк, Лідія і Олесь П'ясецькі, Дарія Самотулка, Анна Седлярчук, Анна і Стефан Секрета, Марія і Лазло Сій, Геня і Іван Слюсарчук, Наталія і д-р Ігор Соневицькі, Л. і д-р О. Сохан, Володимир Стельмах, Анна Степанчак, Катерина Трусяк, Т.Турчиневич, Петро Филина, Параскевія Харчишин, Данута Худзінська, Люба Цьолко, о. мітрат д-р Лев Чайка, Марія і Семен Чорній, Добр. Оленка Шараневич, Марта Шехович, Нестор Шуст, Емілія і Володимир Шуст, о. Володимир і Оксана Янішевські, Анеля Яціна;

по 45 Ліда Самофал, Оксана і Михайло Тарапацькі (70);

по 40 Анна і Іван Волошинецькі, Марія Лещишин, Евгенія Стельмах, Вячеслав Цетенко;

по 30 Марія і Омелян Граб, Іван Комарницький, Розалія Кузмюк, Анна і Ралф Маріяні, Анна Павелко, Михайлина Пересада, Володимир Савків, Анна Самофал, Роман Сокольський, Евгенія Федак, Елсі і Дмитро Яремко;

по 25 Анна Андрус, Е. Бариська, Зеня і Евген Брожина, Ярослав Біда, Орися і Мирон Білас, Галина і Василь Біровець, Марія Борковська, Анна Валигора, Оксана і Микола Гальчук, Марія і Роман Глушко, Пет і Василь Гоголь, В. Горський, Маделейн Дейвис, Анна і Петро Добрянські, Евгенія і Іван Дякун, Оля і Іван Захарків, Катерина і Атанас Кобрин, Христина Ковч, Іван Комарницький, Оксана і Микола Коропецькі, Дарія Кострубяк, Люба Крупа, Текля Крук, Ніна Кулинич, Марія і Василь Левицькі, д-р Андрій і Лідія Лемішка, Неоніля і Богдан Лехман, Катерина і Стефан Лукасевич, Марія і Микола Макарик, Оксана Мельничин, Зенон Менцінський, Марія Мулькевич, Ольга Нагаєвська, Стефанія Осадца, Ольга і Юрій Пастернак, Софія і Дмитро Пітолай, Анна і Петро Поліщук, Марія і Орест Поліщук, Іван Попіль, Василь Пушкидра, Леся і Роман Романишин, Іван Садовий, „Самопоміч", Балтімор, д-р Анна і Василь Самофал, Річард Сатон, Орися і Роман Свистун, Ярослав Сенишин, Тетяна і д-р Юліян Сілецький, Марія Ситник, Оксана і Зеновій Стельмах, Марія і Сидір Тимяк, Галина і Богдан Титла, Анна Шашкевич, Петро Шкафаровський, Осип Ярема;

по 20 М. Андрейчук, Софія Барусевич, Софія і Дмитро Башуцькі, Марія Білобаба, В. Бобик, Наталія Бродович, С. Вархолик, Богдан Вагнер, Марія Вагнер, Марія Валяга, Марія Вагнер, Богдан Вітюк, Богдан Висоцький, Василь Голубовський, Софія і Любомир Головаті, І.С. Городиська, Мирон Грам'як, Катерина Геша, Любомира і Михайло Дзіман, Ольга Демчук, Анна і Остап Дикий, Анна Дроздовська, В. Дуда, Йосафат Дудар, Марія Дякуник, Дарія і Данило Завадівські, Домка Завадівська, С. Калвай, Марія і Іван Калиняк, Анна і Роман Качмар, Анна Качмарська, Любов і Микола Кобрин, Ольга Ковалишин; Лідія Козак (40), Ольга і Богдан Козак, Анна і Юліян Конотопські, Іванна і Ярослав Костишин, Анна Кравчук, І. Крайник, Марія і Володимир Кульчицькі, Марія і Роман Литвин, Іван Лучканич, Ксеня і Іван Лучканич, Марія Малко, Олекса Марчиха, Оксана Мельничин, Олександра Менцінська, Настя і Володимир Мерещак, Анна і Володимир Матика, Стефанія і Волтер Огар, Лідія і Микола Ошуканий, Марія і Микола Ошуканий, Ольга Павлів, Стефа і Михайло Павлічко, Славка і Андрій Панків, В. Петришин, Марія Повх, Евгенія і Ілія Поліщук, Евгенія і Теодор Потерейко, Олена і Павло Пришляк, Мирослава Райца, Анна Романів, Леся і Роман Романишин, Люся і д-р Стефан Самбірський, Оксана Мізь-Савойко, Марія і Василь Сивенький, Роман Сокольський, Іван Староста, Анна і Стефан Судук, Іван Твердохліб, Мотря і Стефан Тремка, Марія і Володимир Уздейчук, Євгенія Федак, Любов і Ярослав Федун, Наталія і Стефан Войціцькі, Олександра Фльорчук, Надя і Миррі Френч, Богданна Фридер, Галина і Лев Футала, Марія і Семен Чорній (40) Іванна і Михайло Яремко, Кляриса і Василь Ярмольчук, Любослава і д-р Осип Шандра, Надія і Іван Шевчук, Юрій і Марія Шептицькі, Лусі Яцина;

по 15 Анастазія Кіт, Ольга Мазур, Надія та Іван Сірко, Роман Сокольський, Ольга і Володимир Сушко, Р. Чіхрак, Андрій Яріш;

по 10 Г. Балицька, Любомир Білик, Марія і Микола Бучинські, Анна і Григорій Василушко, Юлія Вертипорох, Анна Гапачило, Марія і Стефан Гуменюк, Таня Гуменчук, Анна і Лука Геша, Оксана Калиновська, Володимир Ільчина, Катерина і Стефан Качмарські, Теодозія Коверко, Рая і Микола Кіфещук, Марія Масловська, Анна Мельник, Дарія МекКей, Анастазія і Микола Микитчак, Ольга Мошора, Іван і Галина Павлічка, Ольга Попадин, Марія Ситник, Катерина Сорока, Марія Стефанишин, Евдокія Туринська, Павлина Черкас, І. Чорний, С. Чура, Софія Шимків, Дмитро Яж.

Складаємо щиру подяку всім жертводавцям за пожертви та просимо Пречисту Діву Марію, щоб приняла ці пожертви та вислухала наші молитви і прохання. Дякуємо всім, хто займався збірками в парафіях та при різних родинних нагодах. В Монтреалі перевела збірку Рада УГО „За патріярхат", голова Методій Кінах (6,100), Богданна Мончак, пара-фія св. Михаїла, Монтреаль, Кве. (5,025), о. Іван Барщик, Успення Пресвятої Богородиці, Міссіссага, Онт. (4,922), о. Богдан Чолій, парафія св. Івана Хрестителя, Брентфорд, Онт. (2,300), о. Ярослав Табака, Парафія Христа Царя, Лондон, Онт. (1,679), о. Володимир Янішевський, парафія Преображення ГНІХ, Кіченер Онт. (1,467), о. Ігор Хабурський, пар. Різдва Пресвятої Богородиці, Кембридж, Онт. (1,000), о. Іван Слоан, пар. Успення Прес-вятої Богородиці, Ніягара Фоллс, Онт. (431), Парафія Входу в Храм Пресвятої Богоро-диці, Норт Порт, Марія Новаринська (2,050), Братство кол. вояків 1-ої Див. УНА — Кана-да (1,900). На похороні св. п. Петра Ганкевича — 3,715; на похороні св. п. інж. Остапа Стельмаха Балтимор, Мд. — 1 800; на похороні св. п. Василя Самофала, Норт Порт — 1,300; на похороні св. п. Ореста Гафтковича, Рочестер, Н. Й. — 720; на похороні св. п. Миколи Хоманчука, Норт Порт — 265; Патріярхальне Товариство, Баффало, Н. Й. на похоронах св. п. д-ра Семена Дорощука та св. п. Анни Дякун — 440; на похороні св. п. Еви Ілемської, Делтона, Фл. — 200.

Дякуємо членам дирекції Фундації Українського Вільного Університету за те що, включилися в нашу збірку та мають гарні успіхи. Все це робимо на славу Пресвятої Зарваницької Матері Божої.

В попередньому списку було неправильно подано назву Марійської Дружини ім. Зарваницької Матері Божої, Воррен, Миш.

о. мітрат Роман Ганкевич,

представник Будівельного Комітету на Північну Амеоику

Найближчі...

(Закінчення зі стор. 1)

вони будуть правдивими.

Тим часом Ленні Броєр, спеціяльний дорадник Білого Дому відбув цілоденні свідчення перед лавою присяжних, після того, як Апеляційний суд і головний суддя Верховного суду відмовились перешкодити його свідченням перед лавою присяжних.

Крім того, адвокати Білого дому, настоюючи на адвокатсько-клієнтських і призидентських привілеях, постійно твердять, що незалежний прокуратор К. Старр не має права їх питати про подробиці деяких їхніх довірочних розмов з Президентом.

Повідомляємо що
в неділю, 2-го серпня 1998 року о 6:45 вечора в Балтиморі, МД,
померла від інфаркту міокарда,
визначна учасниця і дослідниця руху опору,
колишній політв'язень совєтського концтабору
і оборонець переслідуваних, зокрема жінок,
член-засновник Української Гельсінської Групи,
лікар-мікробіолог

св. п.

Ніна Антонівна
СТРОКАТА-КАРАВАНСЬКА

нар. 31-го січня 1926 р. в Одесі.

ПАРАСТАС за спокій душі спочилої відбувся
в четвер, 6-го серпня 1998 року, в похоронному заведенні
Lilly & Zeiller (1901 Eastern Ave.) в м. Балтимор;
відспівування — в п'ятницю, 7-го серпня,
в українській православній церкві св. Михаїла
(2019 Gough St., Baltimore).
В суботу, 9-го серпня, тлінні останки покійної
буде відправлено на Вічний Спочинок
на український православний цвинтар
у South Bound Brook, N.J.

ПОХОРОННІ відправи відбудуться о год. 12-ій полудня
в УПЦеркві св. Андрія Первозванного.

В глибокому смутку залишилися:

чоловік — СВЯТОСЛАВ КАРАВАНСЬКИЙ і
численні друзі та шанувальники

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що по довгій і тяжкій недузі в середу, 22-го липня 1998 року на 78-му році життя, відійшов у вічність дорогий МУЖ і БАТЬКО

бл. п.

ВАСИЛЬ СТЕЦКО

залишивши в глибокому смутку:

дружину — ЄВГЕНІЮ
синів — ЮРІЯ і ІГОРА
ближчу і дальшу родину в діяспорі й Україні.

Покійний народився 6-го листопада 1920 року в селі Плотичі, повіт Бережани в Тернопільщині.
Після Другої світової війни опинився в Ню Йорку.

ПОХОРОН покійного відбувся в суботу, 25-го липня 1998 року з церкви св. Юра в Ню Йорку, а тлінні останки спочили на цвинтарі св. Духа в Гамптонбургу Н. Й.

Збірка на нев'янучий вінок, яку перевів односельчанин і довголітній друг Володимир Козіцький, дала 2090 дол. на закінчення будови церкви в рідному селі покійного Плотичі і 1125 дол. на фонд сплати боргу нового табору СУМ-Елленвіл, Н. Й.

Дякуємо Всечеснішим отцям і дякові за відправлення похоронних обрядів.
Дякуємо всім за молитви, пожертви на св. Літургії, нев'янучий вінок та численні квіти.
Нехай прибрана земля буде йому легкою, а пам'ять про нього залишиться вічною!

Дружина Євгенія з синами

Ділимося сумною вісткою, що 28-го липня, 1998 р.,
відійшов у вічність у Geelong, Australia

бл. п.
адвокат

БОГДАН СТЕФАН НАЗАР

нар. 24-го вересня 1912 р. у Львові

ПАНАХИДА відбулася в суботу 1-го серпня в церкві св. Богородиці в Geelong.

ПОХОРОН відбувся в понеділок 3-го серпня в катедрі свв. Петра і Павла в Melbourne, Australia.

В глибокому смутку залишилися:

жінка	— ІНКА НАЗАР
донька	— ЛЮБА САВЧАК
сестра	— ОРИСЯ НАЗАР-ЗІНИЧ з мужем ЯРОСЛАВОМ і дітьми КІКОЮ і ЮРКОМ
внуки	— КАТЯ, ГАЛЯ, ГРИЦЬ САВЧАК
правнучка	— ІШКА САВЧАК
сестрінка	— ШІРЛІ ОЛЕЙКО-БОЄТ з родиною
тета	— ДАРІЯ ЖАРСЬКА з родиною

та ближча і дальша родина в ЗСА й Україні.

Па, дорогий брате мій!

Вічна пам'ять!

Замість квітів прошу складати датки на сиріт в Україні.

Як врятувалася...

(Закінчення зі стор. 20)

чівського більш як мільйон прочан взяло участь в урочистому присвяченні українського народу Пречистій Діва Марії, стало ясно, що треба будувати новий храм Пресвятої Богородиці. 11-го травня минулого року посвячено наріжний камінь, і почалась будова, яку плянуємо закінчити у ювілейний 2000 рік. Кошторис будови церкви оцінено на 1 млн. дол.

На заклик Патріярха Мирослава Івана та ієрархії Української Греко-Католицької Церкви вірні діти Пресвятої Богородиці складають свої пожертви, щоб допомогти братам в Україні, які через економічні обставини непроможні самі збудувати собору Зарваницької Матері Божої. Складаємо щиру подяку всім жертводавцям та просимо Пречисту Діву Марію прийняти наші пожертви і вислухати молитви та прохання. Надзвичайно щиру подяку від всіх, хто трудяться коло будови собору та журяться фондами на будову, складаємо двом особливо щедрим меценатам — Йосафатові Стасівому та Томі Яремі. Будова вже досягла того стану, що вже можна думати про внутрішне випосаження, престоли, павуки, кивот, свічники та інше церковне устаткування. Просимо українців діяспори про поміч. Просимо користати з конт Sobor в кредитівках „Самопоміч" в Чикаго, Дітройті та Ню Йорку або пересилати чеки прямо до Буд. Комітету, Sobor Builing Comm. 15 St. Olga str, Hamilton, Ont. L8L 6R3 Canasa. Чеки просимо писати на Sobor Zarwanytskoi Materi Bozoi. Як ми все підкреслюємо, кожна пожертва буде потверджена подячною грамотою, а імена більших жертводавців буде поміщені на пропамятній таблиці при вході до собору. Пречиста Діва Марія не раз слухала наших молитов, послухаймо і ми тих, які в імені Пречистої Діви просять про поміч.

Слава Ісусу Христу!

о. мітрат Роман Ганкевич,
представник Будівельного комітету на Північну Америку

Наша адреса: 15 St. Olga str Hamilton, Ont. L8L 6R3 Canada, tel.: (905) 545-2914; Fax (905) 547-4500.

Ділимося сумною вісткою, що 31-го липня 1998 р., відійшла у вічність наша найдорожча ДРУЖИНА і МАМА

св. п.

РОЗАЛІЯ ТРУШ

ПОХОРОН відбувся 3-го серпня 1998 р., з церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., а відтак на український православний цвинтар св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишила у смутку:

мужа — ОСИПА
сина — РОНАЛЬДА ТОМУ
сестру — АННУ ТОМКО
брата — ГРУГОРІЯ

та ближчу і дальшу родину в Україні і ЗСА.

Вічна їй пам'ять!

Замість квітів просимо складати пожертви на Українську Спортову Централю Америки і Канади (УСЦАК), та на збереження архіву Легіону УСС.

В ДЕСЯТУ ДУЖЕ БОЛЮЧУ І СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п.

МАРІЇ ПЕЛЕЩУК

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

в Україні, село Переволока (район Бучач);
у Франції, Люрд, о. Василь Прийма;
в Стемфорді, о. прот. Іван Терлецький;
в Бріджпорті, о. Стефан Яновський;
в Гемпстеді, Лонг Айленд, о. Іван

За відправлені Служби Божі і молитви за покійну Марію родина сердечно всім дякує.

Вже десять літ минуло
І час поплив рікою
Тебе ми не забудем
І будем все з тобою!

Муж — ВАСИЛЬ
син — СТЕФАН з родиною
дочка — ЛІДА з родиною

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
(29-го червня, 1998 р.), на 84-му році трудолюбивого життя, нашої дорогої МАМИ і БАБУСІ

бл. п.
пані матки

МАРІЇ БУЛАВКИ

(з роду ГЕРАСИМОВИЧ)

буде відправлена ПАНАХИДА за спокій душі покійної у неділю, 16-го серпня, 1998 р., в українській православній церкві св. Архистратига Михаїла у Балтиморі МД.

Одночасно хочемо, від щирого серця і душі подякувати усім, що стали у пригоді і відгукнулися прихильно у останні роки її немочі, тим що зворушливо „дописали" у похороні (3-го липня на укр. правосл. цвинтарі у Бавнд Бруці), за кві-ти, пожертви і молитви.

Хочемо подякувати впреосв. Владиці Архиепископу Антонію за очолення похоронних відправ і зворушливе слово про покійну, отцю настоятелю і пані матці, Віктору Кулію (що тиждень наперед, у церкві запричастив покійну), отцю і пані матці, Богдану Железівському (близьких друзів покійної), як і отцю Іринею Дзядзюкові, відповідно, за Панахиди у Балтиморі як і звеличання чину похорону.

Дякуємо укр. правосл. сестрицтву у Балтиморі, як і сестрицтву церкви-пам'ятника за відповідні і величаві тризни.

Дякуємо усім рідним і друзям, що величаво провели покійну на вічний спочинок поруч мужа о. прот. Анатолія Булавки.

Дякуємо пані Марії і тіткам Ганні і Раї за опіку останніх 5-ох років у домі покійної.

Дякуємо усім кого ми пропустили (через недогляд) і хто заслужив собі на подяку. Дякуємо усім, усім...

Вічна їй пам'ять!

сини — ОЛЕГ з дружиною ЛЕСЕЮ і дітьми НАТАЛКОЮ і ЖЕНЕЮ
— БОГДАН з дружиною КОНСТАНЦІЄЮ і дітьми ЛАРИСОЮ і АНДРІЄМ

З великим смутком повідомляємо родину і приятелів, що 1-го серпня 1998 року в Торонто, Онт., Канада, по довгій недузі відійшла у засвіти наша найдорожча МАМА, БАБУНЯ, двоюрідна СЕСТРА і ТЕТА

св. п.

Іванна з Яросевичів
ЛЕВИЦЬКА

вдова по письменникові св. п. ВАСИЛЕВІ СОФРОНОВІ-ЛЕВИЦЬКОМУ

Залишила у смутку:

сина — ЯРОМИРА з дружиною ДАРІЄЮ
внуків — АДРІЯНА і ІННУ
двоюрідну сестру — БОГДАННУ з мужем ВОЛОДИМИРОМ ГНАТКІВСЬКИМ
сестрінку — ВОЛОДИМИРУ з мужем СТЕФАНОМ ГАНКЕВИЧЕМ

Пожертви замість квітів просимо складати на проєкт „Приятелі дітей" при Канадському фонді, дітям Чорнобиля

У глибокому смутку повідомляємо, що в суботу 1-го серпня 1998 року відійшов у вічність

бл. п.

ЄВГЕН САМІЛА

нар. 5-го квітня 1933 року в с. Чернів, Україна.

Залишив у смутку:

брата — ЯРОСЛАВА
кузинку — СИЛЬВІЮ ШІВ з родиною
братанка — ІВАНА САМІЛУ з родиною

Вічна йому пам'ять!

ЦЕНТРАЛЬНЕ ОБ'ЄДНАННЯ БУКОВИНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ В ЗСА

ділиться сумною вісткою з своїм членством і українською громадою, що в четвер 23-го липня 1998 року відійшов у вічність після довгої недуги в Чикаго, Ілл.

бл. п.

МИРОСЛАВ РОГОВСЬКИЙ

нар. 1-го січня 1912 року в Путилові, Буковина, був членом У.А.К. „Чорноморе", в Чернівцях, учителем в Бесарабії-Румунія, старшиною румунської армії, політичним в'язнем концентраційного табору Саксенгаузен-Німеччина в 1944–1945 рр. В ЗСА був членом відновленого У.А.К. „Чорноморе", членом ОБВУА, ОДВУ, Управи Оселі ім. Олега Ольжича та довголітним головою нашого Об'єднання.

ПАНАХИДА відбулася у вівторок, 27-го липня 1998 року о год. 7-ій в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Юніон, Н. Дж.

ПОХОРОННІ відправи відбулися в середу, 28-го липня 1998 року о год. 9:30 рано в греко-католицькій Церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку Н. Дж., а тлінні останки покійного поховано на цвинтарі Голливуд Меморіял Парк в Юніон, Н. Дж. біля його дружини.

Родині покійного в ЗСА, Канаді й Україні складаємо наше глибоке співчуття.

Вічна пам'ять покійному.

Замість квітів на свіжу могилу покійного просимо складати пожертви на Фонд Допомоги Сиротам на Буковині при ЦОБУ (Orphans Aid Society).

За Управу
голова інж. Іван Д. Тащук,
секретар мгр Петро Григорович